

Период

Контролор

123

0

5

1

6

8

6

6

0

4567891011

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

121314151617181920212223242526

Вид работа

Идентификационен број (ЕМБС)

Резервни кодекси

Назив на друштвото

Македонски Телеком АД Скопје

Адреса, седиште и телефон

Ул. Кеј 13ти Ноември бр.6

1000 Скопје

023100200

Адреса за е-пошта

kontakt@telekom.mk

Единствен даночен број

4

0

3

0

9

9

7

3

3

9

6

4

0

БИЛАНС НА СОСТОЈБАТА
(ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА)
на ден 31.12. 2024 година

(во денари)

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	АКТИВА: А. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	001		14.824.307.437	14.844.824.020
2.	І. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)	002		3.300.760.716	3.519.662.652
3.	Издатоци за развој	003			
4.	Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	004	7	3.190.618.558	3.385.040.941
5.	Гудвил	005			
6.	Аванси за набавка на нематеријални средства	006			
7.	Нематеријални средства во подготовка	007	7	110.142.158	134.621.711
8.	Останати нематеријални средства	008			
9.	ІІ. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	009		10.655.707.426	10.645.491.992
10.	Недвижности (011+012)	010		2.505.160.433	2.635.529.510
10.a.	Земјиште	011	8	27.922.660	27.922.660
10.b.	Градежни објекти	012	8	2.477.237.773	2.607.606.850
11.	Постројки и опрема	013	8	6.985.008.591	6.756.302.333
12.	Транспортни средства	014	8	47.190.470	54.349.387
13.	Алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел	015	8	185.172.260	209.049.426

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
14.	Биолошки средства	016			
15.	Аванси за набавка на материјални средства	017		3.070.231	4.146.686
16.	Материјални средства во подготовка	018	8	930.105.441	986.114.650
17.	Останати материјални средства	019			
18.	III. ВЛОЖУВАЊА ВО НЕДВИЖНОСТИ	020			
19.	IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	021		517.313.678	277.871.041
20.	Вложувања во подружници	022			
21.	Вложувања во придружени друштва и учества во заеднички вложувања	023			
22.	Побарувања по дадени долгорочни заеми на поврзани друштва	024			
23.	Побарувања по дадени долгорочни заеми	025		893.452	2.758.788
24.	Вложувања во долгорочни хартии од вредност (027+028+029)	026		515.807.901	274.499.928
24.a.	Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	027			
24.б.	Вложувања во хартии од вредност расположиви за продажба	028			
24.в.	Вложувања во хартии од вредност според објективната вредност преку добивката или загубата	029		515.807.901	274.499.928
25.	Останати долгорочни финансиски средства	030		612.325	612.325
26.	V. ДОЛГОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (032+033+034)	031		350.525.617	401.798.335
27.	Побарувања од поврзани друштва	032			
28.	Побарувања од купувачи	033	9	350.525.617	401.798.335
29.	Останати долгорочни побарувања	034			
30.	VI. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	035		40.172.352	63.948.483
31.	Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	036		4.701.006.565	4.452.801.816
32.	I. ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	037		330.166.486	338.463.785
33.	Залихи на сировини и материјали	038		180.334.211	173.745.865
34.	Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	039			
35.	Залихи на недовршени производи и полупроизводи	040			
36.	Залихи на готови производи	041			
37.	Залихи на трговски стоки	042		149.832.275	164.717.920
38.	Залихи на биолошки средства	043			

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
39.	II. СРЕДСТВА (или групи за отуѓување) НАМЕНЕТИ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	044			13.805.149
40.	III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	045		3.026.292.871	3.034.846.323
41.	Побарувања од поврзани друштва	046	16	176.211.223	166.038.565
42.	Побарувања од купувачи	047	9	2.834.348.391	2.854.323.602
43.	Побарувања за дадени аванси на добавувачи	048		6.453.326	3.399.653
44.	Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати давачки кон државата (претплати)	049		930.111	934.074
45.	Побарувања од вработените	050		7.797.348	9.594.446
46.	Останати краткорочни побарувања	051		552.472	555.983
47.	IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (053+056+057+058)	052		0	0
48.	Вложувања во хартии од вредност (054+055)	053		0	0
48.a.	Вложувања кои се чуваат до доспевање	054			
48.b.	Вложувања според објективната вредност преку добивката или загубата	055			
49.	Побарувања по дадени заеми на поврзани друштва	056			
50.	Побарувања по дадени заеми	057			
51.	Останати краткорочни финансиски средства	058			
52.	V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	059		1.344.547.208	1.079.491.708
52.a.	Парични средства	060	10	1.344.547.208	1.079.491.708
52.b.	Парични еквиваленти	061			
53.	VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (AВР)	062		272.632.162	232.152.927
54.	ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	063		19.838.118.516	19.607.532.395
55.	B. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – АКТИВА	064			
56.	ПАСИВА: A. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067-068-069+070+071+075-076+077-078)	065		15.638.550.598	15.468.197.302
57.	I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	066	11	9.583.887.733	9.583.887.733
58.	II. ПРЕМИИ НА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	067		540.659.375	540.659.375
59.	III. СОПСТВЕНИ АКЦИИ (-)	068	11	3.738.357.350	3.738.357.350
60.	IV. ЗАПИШАН, НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ (-)	069			
61.	V. РЕВАЛОРИЗАЦИСКА РЕЗЕРВА И РАЗЛИКИ ОД ВРЕДНУВАЊЕ НА КОМПОНЕНТИ НА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	070		865.575.754	865.575.754
62.	VI. РЕЗЕРВИ (072+073+074)	071		980.679.730	980.679.730
63.	Законски резерви	072		958.388.774	958.388.774
64.	Статутарни резерви	073			
65.	Останати резерви	074		22.290.956	22.290.956

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	ИЗНОС	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
66.	VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	075		5.023.684.298	5.023.684.298
67.	VIII. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА (-)	076			
68.	IX. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	077		2.382.421.058	2.212.067.762
69.	X. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	078		0	0
70.	XI. ГЛАВНИНА НА СОПСТВЕНИЦИТЕ НА МАТИЧНОТО ДРУШТВО	079			
71.	XII. НЕКОНТРОЛИРАНО УЧЕСТВО	080			
72.	Б. ОБВРСКИ (082+085+095)	081		3.205.005.990	3.067.691.376
73.	I. ДОЛГОРОЧНИ РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И ТРОШОЦИ (083+084)	082		126.005.730	70.256.596
74.	Резервирања за пензии, отпремнини и слични обврски кон вработените	083		126.005.730	70.256.596
75.	Останати долгорочни резервирања за ризици и трошоци	084			
76.	II. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 086 до 093)	085		470.623.943	329.992.161
77.	Обврски спрема поврзани друштва	086			
78.	Обврски спрема добавувачи	087		470.623.943	329.992.161
79.	Обврски за аванси, депозити и кауции	088			
80.	Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	089			
81.	Обврски по заеми и кредити	090			
82.	Обврски по хартии од вредност	091			
83.	Останати финансиски обврски	092			
84.	Останати долгорочни обврски	093			
85.	III. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	094			
86.	IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до 108)	095		2.608.376.317	2.667.442.619
87.	Обврски спрема поврзани друштва	096	16	463.998.650	381.490.575
88.	Обврски спрема добавувачи	097	12	1.589.504.806	1.971.285.687
89.	Обврски за аванси, депозити и кауции	098		85.223.536	101.196.558
90.	Обврски по основ на даноци и придонеси на плата и надомести на плата	099		1.466.143	1.471.858
91.	Обврски кон вработените	100		9.004.320	11.423.008
92.	Тековни даночни обврски	101		119.717.195	118.440.027
93.	Краткорочни резервирања за ризици и трошоци	102		317.892.082	57.593.139
94.	Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	103			
95.	Обврски по заеми и кредити	104			

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
96.	Обврски по хартии од вредност	105			
97.	Обврски по основ на учество во резултатот	106		7.011.520	5.850.813
98.	Останати финансиски обврски	107			
99.	Останати краткорочни обврски	108		14.558.065	18.690.954
100.	V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	109		994.561.928	1.071.643.717
101.	VI. ОБВРСКИ ПО ОСНОВ НА НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (ИЛИ ГРУПИ ЗА ОТТУЃУВАЊЕ) КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	110			
102.	ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	111		19.838.118.516	19.607.532.395
103.	B. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА–ПАСИВА	112			

Лице одговорно за составување на билансот:

Име и презиме

Горан Тиловски

Број од регистарот на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија

0105436

Лице (правен субјект) одговорно за составување на билансот:

0

Целосен назив на друштвото:

0

ЕМБС:

0

Потпис

Во

0

На ден

28.02. 2025 година

Во,

Скопје

На ден

28.02. 2025 година

Име и презиме на законскиот застапник на друштвото

О.Пројкоски

Н.Љушев

Потпис

Период

Контролор

123

0

5

1

6

8

6

6

0

4567891011

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

0

121314151617181920212223242526

Вид работа

Идентификационен број (ЕМБС)

Резервни кодекси

Назив на друштвото

Македонски Телеком АД Скопје

Адреса, седиште и телефон

Ул. Кеј 13ти Ноември бр.61000 Скопје023100200

Адреса за е-пошта

kontakt@telekom.mk

Единствен даночен број

4030997339640

БИЛАНС НА УСПЕХ

(ИЗВЕШТАЈ ЗА ДОБИВКА ИЛИ ЗАГУБА)

за периодот од 01.01. до 31.12. 2024 година

(во денари)

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	201		12.186.587.276	11.969.934.245
2.	Приходи од продажба	202	13	12.103.619.319	11.830.787.091
3.	Останати приходи	203	14	82.967.957	139.147.154
4.	Промена на вредноста на залихи на готови производи и на недовршено производство	XXX	XXX	XXX	XXX
4.a.	Залихи на готови производи и на недовршено производство на почетокот на годината	204			
4.b.	Залихи на готови производи и на недовршено производство на крајот на годината	205			
5.	Капитализирано сопствено производство и услуги	206			
6.	II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)	207		9.593.559.111	9.508.167.094
7.	Трошоци за сировини и други материјали	208		402.292.526	540.485.452
8.	Набавна вредност на продадени стоки	209		2.128.715.280	2.133.394.403
9.	Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	210			
10.	Услуги со карактер на материјални трошоци	211	15	2.290.140.016	2.383.065.092
11.	Останати трошоци од работењето	212	15	800.684.197	761.572.347
12.	Трошоци за вработени (214+215+216+217)	213		1.197.108.993	1.060.996.846
12.a.	Плати и надоместоци на плати (нето)	214		684.156.658	566.848.002

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	ИЗНОС	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
12.б.	Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	215		68.572.874	52.322.554
12.в.	Придонеси од задолжително социјално осигурување	216		290.741.676	242.690.280
12.г.	Останати трошоци за вработените	217		153.637.785	199.136.010
13.	Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	218		2.356.152.448	2.433.320.071
14.	Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни средства	219			
15.	Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековни средства	220	15	140.701.956	135.689.342
16.	Резервирања за трошоци и ризици	221		265.004.110	58.951.084
17.	Останати расходи од работењето	222	15	12.759.585	692.457
18.	III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	223		264.170.387	74.208.074
19.	Финансиски приходи од односи со поврзани друштва (225+226+227+228)	224		0	0
19.а.	Приходи од вложувања во поврзани друштва	225			
19.б.	Приходи по основ на камати од работење со поврзани друштва	226			
19.в.	Приходи по основ на курсни разлики од работење со поврзани друштва	227			
19.г.	Останати финансиски приходи од работење со поврзани друштва	228			
20.	Приходи од вложувања во неповрзани друштва	229		17.296.846	16.422.153
21.	Приходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	230		5.565.569	360.454
22.	Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	231			5.260.292
23.	Нереализирани добивки (приходи) од финансиски средства	232		241.307.972	52.165.175
24.	Останати финансиски приходи	233			
25.	IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+239+240+241+242+243)	234		141.186.976	37.029.507
26.	Финансиски расходи од односи со поврзани друштва (236+237+238)	235		0	0
26.а.	Расходи по основ на камати од работење со поврзани друштва	236			
26.б.	Расходи по основ на курсни разлики од работење со поврзани друштва	237			
26.в.	Останати финансиски расходи од поврзани друштва	238			
27.	Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	239		132.533.189	37.029.507
28.	Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	240		8.653.787	

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
29.	Нереализирани загуби (расходи) од финансиски средства	241			
30.	Вредносно усогласување на финансиски средства и вложувања	242			
31.	Останати финансиски расходи	243			
32.	Удел во добивката на придружените друштва	244			
33.	Удел во загубата на придружените друштва	245			
34.	Добивка од редовното работење (201+223+244) - (204-205+207+234+245)	246		2.716.011.576	2.498.945.718
35.	Загуба од редовното работење (204-205+207+234+245) - (201+223+244)	247		0	0
36.	Нето добивка од прекинати работења	248			
37.	Нето загуба од прекинати работења	249			
38.	Добивка пред оданочување (246+248) или (246-249)	250		2.716.011.576	2.498.945.718
39.	Загуба пред оданочување (247+249) или (247-248)	251		0	0
40.	Данок на добивка	252		309.814.387	294.187.201
41.	Одложени даночни приходи	253			7.309.245
42.	Одложени даночни расходи	254		23.776.131	
43.	НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250-252+253-254)	255		2.382.421.058	2.212.067.762
44.	НЕТО ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (251+252-253+254)	256		0	0
45.	Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	257		944	899
46.	Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	258		12	12
47.	ДОБИВКА / ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДОТ	259		2.382.421.058	2.212.067.762
47.а.	Добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	260		1.350.038.645	1.253.505.107
47.б.	Добивка која припаѓа на неконтролираното учество	261		1.032.382.413	958.562.655
47.в.	Загуба која се однесува на имателите на акции на матичното друштво	262		0	0
47.г.	Загуба која се однесува на неконтролираното учество	263			
48.	ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА	264		28	26
48.а.	Вкупна основна заработувачка по акција	265		28	26
48.б.	Вкупно разводната заработувачка по акција	266			
48.в.	Основна заработувачка по акција од прекинато работење	267			
48.г.	Разводната заработувачка по акција од прекинато работење	268			

ИЗВЕШТАЈ ЗА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА

за периодот од 01.01. до 31.12. **2024** година

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	Добивка за годината	269		2.382.421.058	2.212.067.762
2.	Загуба за годината	270		0	0
3.	Останата сеопфатна добивка (273+275+277+279+281+283) - (274+276+278+280+282+284)	271		0	0
4.	Останата сеопфатна загуба (274+276+278+280+282+284) - 273+275+277+279+281+283)	272		0	0
5.	Добивки кои произлегуваат од преведување на странско работење	273			
6.	Загуби кои произлегуваат од преведување на странско работење	274			
7.	Добивки од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба	275			
8.	Загуби од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба	276			
9.	Ефективен дел од добивки од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови	277			
10.	Ефективен дел од загуби од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови	278			
11.	Промени на ревалоризациските резерви за нетековни средства (+)	279			
12.	Промени на ревалоризациските резерви за нетековни средства (-)	280			
13.	Актуарски добивки на дефинирани планови за користи на вработените	281			
14.	Актуарски загуби на дефинирани планови за користи на вработените	282			
15.	Удел во останата сеопфатна добивка на придружни друштва (само за потреби на консолидација)	283			
16.	Удел во останата сеопфатна загуба на придружни друштва (само за потреби на консолидација)	284			
17.	Данок на добивка на компоненти на останата сеопфатна добивка	285			
18.	Нето останата сеопфатна добивка (271-285)	286		0	0
19.	Нето останата сеопфатна загуба (285-271) или (272+285)	287		0	0
20.	Вкупна сеопфатна добивка за годината (269+286) или (286-270)	288		2.382.421.058	2.212.067.762
20.а.	Сеопфатна добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	289		1.350.038.645	1.253.505.107
20.б.	Сеопфатна добивка која припаѓа на неконтролираното учество	290		1.032.382.413	958.562.655
21.	Вкупна сеопфатна загуба за годината (270-286) или (287-269)	291		0	0

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
21.а.	Сеопфатна загуба која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	292		0	0
21.б.	Сеопфатна загуба која припаѓа на неконтролираното учество	293			

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ПРЕТЕЖНО ОД _____ ДЕЈНОСТ-

--	--	--	--	--

(Се назначува главната приходна шифра на дејноста утврдена со НКД согласно член 9 од Законот за едношалтерскиот систем - Службен весник на Република Македонија бр. 84/05, 13/07, 150/07, 140/08, 17/11, 53/11 и 70/13)

Лице одговорно за составување на билансот:

Име и презиме

Горан Тиловски

Број од регистарот на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија

0105436

Лице (правен субјект) одговорно за составување на билансот:

0

Целосен назив на друштвото:

0

ЕМБС:

0

Потпис

Во

Скопје

На ден

28.02. 2025 година

Име и презиме на законскиот застапник на друштвото

Во,

Скопје

На ден

28.02. 2025 година

С.Пројкоски

Н.Љушев

Потпис

Македонски Телеком АД Скопје
Даночен период: 01/01/31/12/2024

Даночен биланс

УТВРДУВАЊЕ НА ДАНОК НА ДОБИВКА		АОП	
I	Финансиски резултат во Биланс на успех	01	2.716.011.576
II	Непризнаени расходи и помалку исказани приходи за даночни цели (збир од АОП 03 до АОП 39)	02	630.719.821
1	Расходи кои не се поврзани со вршење на дејноста на субјектот односно не се непосреден услов за извршување на дејноста и не се последица од вршењето на дејноста	03	31.275.306
2	Надоместоци на трошоци и други лични примања од работен однос над утврдениот износ	04	2.059.874
3	Надоместоци на трошоци на вработените што не се утврдени со член 9 став (1) точка 2) од ЗДЛД	05	90.921.452
4	Трошоци за организирана исхрана и превоз над износите утврдени со закон	06	-
5	Трошоци за хотелско сместување во износ над 6.000 денари дневно по лице и трошоци за превоз на лица кои не се документирани	07	-
6	Трошоци за исхрана на вработените кои работат ноќно време, над износите утврдени со закон	08	-
7	Трошоци по основ на месечни надоместоци на членови на органи на управување над висината утврдена со закон	09	3.956.482
8	Трошоци по основ на уплатени доброволни придонеси во доброволен пензиски фонд над висината утврдена со закон	10	-
9	Трошоци по основ на уплатени премии за осигурување на живот над висината утврдена со закон	11	-
10	Надомест за лица волонтери и за лица ангажирани за вршење на јавни работи над износите утврдени со закон	12	-
11	Скриени исплати на добивки	13	-
12	Кусоци кои не се предизвикани од вонредни настани (кражба, пожар или други природни непогоди)	14	605.273
13	Трошоци за репрезентација	15	23.880.955
14	Трошоци за донации направени во согласност со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, над 5% од вкупниот приход остварен во годината	16	-
15	Трошоци за спонзорства направени во согласност со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, над 3% од вкупниот приход остварен во годината	17	-
16	Трошоци за донации во спортот согласно член 30-а од ЗДЛД	18	-
17	Трошоци по основ на камата по кредити кои не се користат за вршење на дејноста на обврзникот	19	-
18	Осигурителни премии кои ги плаќа работодавачот во корист на членови на органи на управување, и на вработени	20	-
19	Даноци по задолшка (одбивка) исплатени во име на трети лица кои се на товар на трошоците на даночниот обврзник	21	356.284
20	Парични и даночни казни, пенали и казни камати за ненавремена уплата на јавни давачки и на трошоци за присилна наплата	22	12.680.796
21	Трошоци за стипендии	23	856.656
22	Трошоци на кало, растур, крш и расипување	24	-
23	Травен отпис на ненаплатени побарувања	25	-
24	Трошоци за нето износот за приманата по основ на деловна успешност над износот на кој се пресметани придонеси согласно со закон	26	86.110.331
25	Трошоци за практикантска работа над износите пропишани во Законот за практиканство	27	4.841.345
26	Трошоци за практична обука на ученици и практична настава на студенти во висина над 8.000 денари месечно	28	-
27	Трошоци за амортизација на ревалоризираната вредност на материјални и нематеријални средства	29	-
28	Трошоци на амортизација на материјални и нематеријални средства која е повисока од амортизацијата пресметана на набавната вредност на средствата со примена на стапки над пропишаните согласно Номенклатурата на средствата на амортизација	30	186.322.862
29	Преостаната сегашна вредност на основните средства кои не се користат, а се амортизираат во целост за кои не е издадена согласност од Управата за јавни приходи	31	1.268.340
30	Трошоци за исправка на вредноста на ненаплатени побарувања	32	141.190.219
31	Износ на неплатени побарувања од заем	33	-
32	Износ на позитивната разлика помеѓу расходите кои произлегуваат од трансакција по трансферна цена и расходите кои произлегуваат од таа трансакција по пазарна цена утврдена со принципот на "дофат на рака" меѓу поврзани лица	34	-
33	Износот на позитивната разлика помеѓу приходите кои произлегуваат од трансакција по цена утврдена во согласност со "дофат на рака" и приходите кои произлегуваат од таа трансакција по трансферната цена меѓу поврзани лица	35	-
34	Износ на дел од камати по заеми кои се добиени од поврзано лице, кој го надминува износот кој би се остварил доколку се работи за неповрзани лица	36	-
35	Износ на затезни камати кои произлегуваат од односите со поврзано лице	37	-
36	Износ на камати по заеми добиени од содружници или акционери - нерезиденти со најмалку 20% учество во капиталот	38	-
37	Други усогласувања на расходи	39	44.393.646
III	Даночна основа (I+II)	40	3.346.731.397
IV	Намалување на даночна основа (АОП 42+АОП43+АОП44+АОП45+АОП46+АОП47+АОП48)	41	441.274.304
38	Износ на неплатени побарувања за кои во претходниот период е зголемена даночната основа	42	-
39	Износ на вратен дел од заем за кои во претходните даночни периоди било извршено зголемување на даночната основа	43	-
40	Износ на трошоците за амортизација над износот пресметан со примена на амортизациони стапки утврдени со номенклатурата за средствата за амортизација и годишните амортизациони стапки за кои во претходниот период е извршено зголемување на даночната основица	44	424.084.174
41	Износ на неисплатени надоместоци над износите утврдени во член 9 став (1) точки 2),3),4),5),5-а) и 6), од ЗДЛД, за кои во претходниот период е извршено зголемување на даночната основа, доколку истите се исказани како приход	45	-
42	Дивиденди остварени со учество во капиталот на друг даночен обврзник, оданочени со данок на добивка кај исплатувачот	46	17.190.130
43	Дел од загуба намалена за непризнаени расходи, пренесена од претходни години	47	-
44	Износ на извршени вложувања од добивката (реинвестирана добивка)	48	-
V	Даночна основа по намалување (III-IV)	49	2.905.457.093
VI	Пресметан данок на добивка (V x 10%)	50	290.545.709
VII	Намалување на пресметаниот данок на добивка (АОП52+АОП53+АОП54+АОП55)	51	-
45	Намалување на данокот за вредноста на набавени и ставени во употреба до 10 фискални системи на опрема за регистрирање на готовински плаќања	52	-
46	Износ на данок содржан во оданочени приходи/ добивки во странство (withholding tax) до пропишаната стапка	53	-
47	Данок кој го платила подружницата во странство за добивката вклучена во приходите на матичното правно лице во Р.М. но не повеќе од износот на данокот по пропишаната стапка во ЗДЛД	54	-
48	Износ на пресметано даночно олеснување за дадена донација утврдена во согласност со членовите 30-а од ЗДЛД	55	-
VIII	Пресметан данок по намалување (VI-VII)	56	290.545.709
49	Платени аконтации на данокот на добивка за даночниот период	57	298.118.248
50	Износ на повеќе платен данок на добивка пренесен од претходните даночни периоди	58	-
51	Износ на доплата / повеќе платен износ (АОП56-АОП57-АОП58)	59	7.572.539
IX	ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ	60	-
52	Вкупен износ на извршени вложувања од добивката (реинвестирана)	61	-
53	Загуби од претходни години за кои правото на покритее во рок од три години не е изминато	62	-
54	Остварена загуба намалена за непризнаените расходи од тековната година која може да се пренесе во наредните три години	63	-
55	Пренесен неискористен дел на правото на намалување на данокот по одредбите од член 30 од ЗДЛД	64	-
56	Пренесен неискористен дел на правото на намалување на данокот платен во странство до пропишаната стапка	65	12.450.757.663
57	Остварен вкупен приход во годината	66	124.000
58	Вкупни трошоци за донации во годината за кои се користи правото на намалување од Законот за донации и спонзорства во јавните дејности	67	5.281.175
59	Вкупни трошоци за донации во годината за кои не се користи правото на намалување од Законот за донации и спонзорства во јавните дејности	68	14.402.000
60	Вкупни трошоци за спонзорства во годината, за кои се користи правото на намалување од Законот за донации и спонзорства во јавните дејности	69	1.798.000
61	Вкупни трошоци за спонзорства во годината, за кои не се користи правото на намалување од Законот за донации и спонзорства во јавните дејности	70	-
62	Вкупни трошоци за донации во спорт за која е користено намалување на пресметаниот данок, поделен од основите на член 30-а од ЗДЛД	70	-

Никола Љушев
Главен извршен директор

Славко Пројкоски
Главен директор за финансиски

Јоран Тиловски
Лидер на контрола, сметководство и даноци
Овластен сметководител
Per. Бр. 0105436

ПРИЛОГ

со податоци за трансакции меѓу поврзани лица

Скратен назив
и адреса на
вистинско
седиште за контакт

Македонски Телеком АД Скопје
Ул. Кеј 13ти Ноември бр 6, 1000 Скопје

Даночен период

од 01/01/2024 до 31/12/2024

А. ТРАНСАКЦИИ МЕЃУ ПОВРЗАНИ ЛИЦА СОГЛАСНО ЧЛЕН 12 И ЧЛЕН 12-А ОД ЗАКОНОТ ЗА ДАНОК НА ДОБИВКА

Реден број	Вид на трансакција	Продажба	Набавка
1	Нематеријални средства		
2	Материјални средства		
3	Финансиски средства, освен заеми		
4	Заеми		
5	Залихи на материјали, производи и стоки		

Реден број	Вид на трансакција	Приход	Трошоци
6	Камати		
7	Услуги	544.073.104	513.219.340
8	Надоместоци за авторски права		44.106.052
9	Вкупен износ на останати трансакции		

Никола Љушев
Главен извршен директор

Славко Пројкоски
Главен директор за финансии

Горан Тиловски
Лидер за контрола, сметководство и даноци HUB
Овластен сметководител
Рег. Бр.. 0105436

Македонски Телеком АД - Скопје

Објаснувачки белешки кон

годишна сметка

за годината којашто завршува на

31 декември 2024 година

Белешки кон годишна сметка

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

1.1. За Друштвото

Овие белешки кон годишна сметка се однесуваат на друштвото Македонски Телеком АД - Скопје.

Македонски Телеком АД – Скопје (во понатамошниот текст: „Друштвото“) е акционерско друштво регистрирано во Република Северна Македонија и водечки давател на телекомуникациски услуги. Друштвото ги обезбедува следниве услуги како за приватни, така и за деловни корисници: говорни и податочни услуги преку мобилна и фиксна мрежа, интернет услуги, конвергентни услуги, дигитална телевизија и напредни Cloud и ИКТ решенија.

Непосредно матично друштво на Друштвото е АД Каменимост Комуникации Скопје, во сопственост на Маѓар Телеком АД регистрирано во Унгарија. Основно матично друштво е Дојче Телеком АД регистрирано во Сојузна Република Германија.

Акционерската структура на Друштвото на 31 декември 2024 година е прикажана подолу:

Акционери на Македонски Телеком АД – Скопје	Број на акции	%
АД Каменимост Комуникации	48.877.780	51,00
Влада на Република Северна Македонија	33.364.875	34,81
Друштвото (сопствени акции)	9.583.878	10,00
Сава Пензиски Фонд	924.793	0,97
Меѓународна финансиска корпорација (IFC)	731.083	0,76
Останати акционери	2.356.372	2,46
	<u>95.838.781</u>	<u>100,00</u>

Телекомуникацискиот сектор во Република Северна Македонија е регулиран со Законот за електронски комуникации (ЗЕК) кој е донесен во март 2014 година (Службен весник бр. 39 од 28 февруари 2014 година) како примарно законодавство и правилници како секундарно законодавство.

Друштвото се котира на Македонската берза (МБ) во сегментот задолжителна котација повеќе од 10 години. Како котирана компанија, таа има постојани и специфични обврски за обелоденување кон МБ, како и кон нејзините инвеститори. Со цел да биде транспарентна кон инвеститорите, Друштвото исто така го одржува сегментот Односи со инвеститори на својата веб-страница којшто содржи корисни податоци, дополнително на законски потребните податоци, како чекор понатаму кон добра практика на корпоративно управување.

Регистрирана адреса на Друштвото е ул. „Кеј 13 Ноември“ бр.6, 1000 Скопје, Република Северна Македонија. Просечниот број на вработени во Друштвото врз основа на часови на работа во текот на 2024 година беше 944 (2023: 899).

Структурата на вработените на Друштвото според степен на образование на 31 декември 2024 година е прикажана подолу:

	%
Факултетско образование	56,40
Вишо образование	6,50
Средно образование со 4 години/специјалист	4,80
Средно образование со 4 години	28,80
Средно образование со 3 години	3,50
Вкупно	100,00

Белешки кон годишна сметка

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ (ПРОДОЛЖУВА)

1.2. Регулаторно опкружување – мобилна линија

На 5 септември 2008 година, Агенцијата за електронски комуникации („Агенцијата“), по службена должност, достави известување до Друштвото за оние јавни електронски комуникациски мрежи и/или услуги што му биле доделени во согласност со Договорите за концесија. Лиценцата за радио фреквенции коишто ја користи Друштвото во опсег од GSM 900, беше исто така издадена во форма регулирана од ЗЕК со период на важност до 5 септември 2018 година, која беше обновена во 2018 година за дополнителен период од 10 години до 2028 година. Како резултат на измените во подзаконските акти, опсегот од 900 MHz е отворен за UMTS технологија и, врз основа на барање на Друштвото, лиценцата за радиофреквенција беше изменета така што овие фреквенции сега се технолошки неутрални.

Друштвото има право на користење на следниве радиофреквенции за јавни мобилни комуникациски системи:

- 2 x 12.5 MHz во опсегот 900 MHz, период на важност: 2028 (20 години)
- 2 x 10 MHz во опсегот 1800 MHz, период на важност: 2029 (20 години)
- 2 x 15 MHz во опсегот 2100 MHz, период на важност: 2028 (20 години)
- 2 x 15 MHz во опсегот 2100 MHz, со важност на лиценцата до 2028 година, нова
- 2 x 10 MHz во опсегот 800 MHz, период на важност: 2033 (20 години)
- 2 x 15 MHz во опсегот 1800 MHz, период на важност: 2033 (20 години)
- 2 x 10 MHz во опсегот 700 MHz, период на важност: (15 години)
- 100 MHz во опсегот 3.7-3.8 MHz, период на важност: (15 години)

Конкурентот А1 Македонија има право на користење на следниве радиофреквенции за јавни мобилни комуникациски системи:

- 2 x 12.5 MHz во опсегот 900 MHz продолжена до 2028 година
- 2 x 10 MHz во опсегот 2100 MHz
- 2x x 10 MHz во опсегот 2100 MHz
- 2 x 20 MHz во опсегот 800 MHz
- 2 x 15 MHz во опсегот 1800 MHz
- 2 x 15 MHz во опсегот 1800 MHz
- 2x x 10 MHz во опсегот 2100 MHz
- 2 x 10 MHz во опсегот 700 MHz, период на важност: (15 години)
- 100 MHz во опсегот 3.7-3.8 MHz, период на важност: (15 години)

На тендерот за 5G во 2022 година, на мобилните оператори им беа доделени лиценци на 700 MHz и 3.x MHz на нивно барање. Времетраењето на лиценцата е 15 години со можност за продолжување во согласност со закон.

Времетраењето на двете лиценци кои се позиционирани во пониските делови на опсезите што претходно ги поседуваше А1 Македонија беше до 2017 година, 10 MHz во опсегот од 900 MHz и 10 MHz во опсегот од 1800 MHz, и истекоеа на 23 март 2017 година. Врз основа на барањето од А1 за продолжување на лиценцата, Агенцијата донесе Одлука бр. 0804-974 од 2 ноември 2016 да не ги продолжи овие две лиценци. Оваа одлука се базира на ефикасно и ефективно користење на спектарот на фреквенции и потребата за ослободување на радиофреквенции за влез на трет мобилен оператор на пазарот за да се поттикне конкуренцијата. Во моментот овие радиофреквенции не се доделени и не се достапни за продажба на постојните оператори. 2 x 15 MHz во опсегот 2100 MHz продолжена до 2028 година.

Белешки кон годишна сметка

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ (ПРОДОЛЖУВА)

1.2. Регулаторно опкружување – мобилна линија (продолжува)

На 19 декември 2014 година беа донесени измени и дополнувања на ЗЕК. Беа направени многу значителни промени на ЗЕК, помеѓу нив, Регулативата за роаминг на Балканот беше една од најважните промени и беше во согласност со Регулативата за роаминг во ЕУ III. Транзицискиот период за постепено намалување на цените на роамингот заврши на 1 јули 2017 година. Во 2019 година, регулаторните тела на земјите од Западен Балкан (WB6) (Северна Македонија, Црна Гора, Србија, Босна, Албанија, Косово) воведоа регулатива за роаминг, почнувајќи со RLAN+ (Roam Like At Home) модел на доплата од 1 јули 2019 година до 30 јуни 2021 година. Од 1 јули 2021 година ќе се применува регулатива по RLAN-моделот. Со оваа регулатива беа намалени и цените за меѓународна терминација меѓу земјите од Западен Балкан (WB6).

Двата мобилни оператори на пазарот, Друштвото и А1 Македонија се назначени за оператори со значителна пазарна моќ („ЗПМ“) на релевантниот големопродажен пазар „Пристап и започнување на повик на јавни мобилни мрежи“. Агенцијата ги наметна истите регулаторни правни мерки за двата оператора:

- обврска за мобилен пристап за сите мобилни витуелни мрежни оператори (MVNO) хибридни видови (вклучително и Препродавач),
- цена базирана на трошок за Целосен MVNO,
- малопродажба минус (-35%) за Препродавачот,
- обврска за пристап до услуга за мултимедиални пораки (MMS) услуги и мобилни податоци врз основа на технолошка неутралност.

MVNO, Lyca Mobile хостиран на мрежата на А1 Македонија, влезе на македонскиот пазар и започна со малопродажно работење во јули 2016 година во согласност со регулираните големопродажни услови. Исто така, од октомври 2020 година, започна со работа нов MVNO (Green Mobile), хостиран на мрежата на А1 Македонија. Сите три MVNO се назначени за оператори со ЗПМ на релевантниот пазар за мобилна телефонија. Од јули 2021 година, Mtel подружница на Телеком Србија започна да работи во Македонија како MVNO на мрежата на А1 со главен фокус на ТВ пазарот.

Во 2024 Mtel објави дека го преземал Lyca Mobile и неговото целокупно работење во Македонија.

Кабелскиот оператор Телекабел, кој на пазарот е присутен со фиксни услуги (говор, широкопојасен интернет и телевизија), од јануари 2019 година започна да работи како MVNO хостиран на мобилната мрежа на Друштвото под услови на регулирана големопродажба.

Во април 2019 година, Министерството за информатичко општество подготви Национална стратегија за бродбенд во која што се утврдени следниве цели:

- До крајот на 2023 година, најмалку еден поголем град да биде покриен со 5G сигнал;
- До крајот на 2025 година, автопатите и магистралните патишта / главните коридори на основната и сеопфатна патна мрежа во државата утврдени од Агенцијата да бидат покриени со непрекинат 5G сигнал;
- До крајот на 2027 година, сите градови во државата да бидат покриени со непрекинат 5G сигнал;
- До крајот на 2029 година, секој да има можност за пристап до интернет преку 5G со минимална брзина на пристап до интернет од најмалку 100 Mbps;
- До крајот на 2029 година најмалку 50% од вкупниот број на претплатнички договори на домаќинствата во цела држава, да имаат пристап до интернет од најмалку 100 Mbps;
- До крајот на 2029 година, сите домаќинства по прифатлива цена да имаат можност за пристап до мрежа која овозможува брзина за превземање од најмалку 100 Mbps со можност за надградба на гигабитна брзина;
- До крајот на 2029 година, сите јавни институции (училишта, универзитети, истражувачки центри и други образовни установи, здравствени установи, министерства, судови, локални самоуправи и други државни органи и тела), да имаат симетричен пристап до интернет со брзина од најмалку 1 Gbps.

Белешки кон годишна сметка

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ (ПРОДОЛЖУВА)

1.2. Регулаторно опкружување – мобилна линија (продолжува)

Врз основа на јавна расправа на почетокот на 2021 година Агенцијата ги донесе измените во Правилникот за надоместоци за користење на радиофреквенции:

- Намалување на надоместоците за користење на радиофреквенции од 3.x GHz за 50 % (од 4.000 евра/MHz на 2.000 евра/MHz)
- Намалување на надоместоците за користење на радиофреквенции за 700 MHz за 50 % (од 11.400 евра/MHz на 5.740 евра/MHz)
- Намалување на надоместоците за користење на радиофреквенции над 55 GHz (Е опсег на радиофреквенциски линкови) за 50% (од 4.000 евра/250MHz на 2.000 евра/250 MHz).

1.3. Регулаторно опкружување – фиксна линија

Друштвото има обврски како оператор со ЗПМ на неколку регулирани пазари за фиксни услуги.

На почетокот на 2015 година, имплементирано е регулирање на пристапот до оптика, со Локален битстрим пристап преку пристап од нова генерација (NGA) на 3 и 4 ниво и регулирање на VULA (Виртуелен разврзан локален пристап) на ниво 2. Воведувањето на нови технологии за претплатничка дигитална линија со ногу високи брзини (VDSL Векторинг технологија во 2017 година) од страна на Друштвото за малопродажни корисници доведува до воведување на нови производи за големопродажен пристап и преобликување на регулаторните обврски.

Финалниот документ за големопродажен централен пристап за производи за масовен пазар обезбедени во анализата на пазарот на фиксна локација (Пазар б) беше објавен во април 2017 година. Агенцијата за прв пат наметна регулирање на пристапот до Хибридно оптички коаксијален пристап (HFC). Сите постојни обврски за бакарната и оптичката мрежа остануваат непроменети по извршената нова анализа во 2022 година. Сите обврски се однесуваат на Друштвото и на А1 Македонија како оператори со ЗПМ на пазарот за широкопојасни услуги.

Измените направени во септември 2016 година кои вклучуваат нова обврска за регистрирање на нови и постојни електронски мрежи (ATLAS), се однесуваат на заедничко градење и користење на мрежите и нова обврска за Агенцијата да ги објавува добиените извештаи за мерењата во сегментот на оптичка магистрална мрежа од страна на сите оператори.

Тендерот за давател на USO (Обврска за универзална услуга) услуга беше објавен во октомври 2021 година, за период од 2022-2026 година и еден од главните критериуми за избор е износот на рефундација што го бара учесникот на тендерот од регулаторот.

Согласно резултатите од тендерот, Друштвото е универзален давател до 2026 година за Фиксен пристап и пристап на хендикепирани лица (говорни услуги и интернет од најмалку 12Mbit/s брзина на преземање). А1 Македонија е назначен за Јавни говорници. РЗ Инфомедиа потпиша договор со Агенцијата за универзални услуги за телефонски именик и информации.

Следејќи ги трендовите на пазарот и регулативата на ЕУ, Агенцијата донесе одлуки за дерегулација на неколку пазари: дерегулација и терминирање на сегментите на водови на изнајмени линии и избегнување на регулацијата на услугите за Ethernet изнајмени линии; минималниот пакет на изнајмени линии (малопродажба); пазарот на WLR (Изнајмување на линии на големо); малопродажба на традиционалните фиксни говорни услуги (пристап и сообраќај). Друштвото има обврска за цени базирани на трошоци за регулираните големопродажни услуги, користејќи ја методологијата на Долгорочни инкрементални трошоци ("LRIC").

Кон средината на 2019 година, Агенцијата спроведе ERT тестирање (методологија за определување на цени што се користат за истиснување на конкуренција) за широкопојасни големопродажни услуги пристапни мрежи од следната генерација што ги обезбедуваат двата доминантни оператори (Друштвото и А1 Македонија). Со развиениот ERT модел ќе се тестира можноста за економично реплицирање на малопродажните пакети, вклучувајќи ги и широкопојасните услуги со брзини на пристап поголеми од 30 Mb/s.

Белешки кон годишна сметка

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ (ПРОДОЛЖУВА)

1.4. Влијанието на конфликтот во Украина и економската криза врз бизнисот и врз годишната сметка

Годишната стапка на инфлација бележи благ пораст и на крајот на ноември 2024 година беше на ниво од 4,3% (3,5% во октомври). Од една страна, мерките за регулирање на цените коишто важеа во текот на претходната година престанаа да се применуваат, а од друга, имаше повисок раст на цените на храната и понизок пад на цените на енергетските ресурси, што влијаеше на основната компонента на инфлацијата и на забрзување на растот на цените. Распонот на инфлацијата во однос на еврозоната забележа благ пораст, при што со најновите извештаи на ММФ за земјата просечната стапка на инфлација за 2024 година беше измерена на околу 3,3% и како таква таа сè уште беше на релативно високо ниво во однос на историскиот просек. Иако се очекува натамошен пад на цените, неизвесноста на идните цени на берзите сè уште е присутна поради тековните воени конфликти.

Тековниот воен конфликт во Украина и поврзаните санкции насочени против Руската Федерација, како и другите тековни воени конфликти, може да извршат дополнително влијание врз европската и глобалната економија, покрај влијанието што конфликтот веќе го изврши врз цените на енергијата, како што беше дискутирано погоре. Друштвото нема значајна директна изложеност на Украина, Русија или Белорусија. Сепак, влијанието врз општата економска ситуација може да резултира со потреба од ревидирање на одредени претпоставки и проценки во иднина. Друштвото го почувствува влијанието на кризата преку зголемените цени на енергијата. Идно долгорочно влијание може да се изврши на обемот на тргување, паричните текови и профитабилноста. Сепак, освен зголемените трошоци за енергија, Друштвото не почувствува други влијанија од конфликтот во Украина до датумот на овие финансиски извештаи.

2. ОСНОВА ЗА ИЗГОТВУВАЊЕ НА ГОДИШНАТА СМЕТКА

Оваа годишна сметка, во сите материјални износи е подготвена во согласност со Законот за трговски друштва (објавен во Службен весник на РМ бр. 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 38/14, 41/14, 138/14, 88/15, 192/15, 6/16, 30/16 61/16, 64/18, 120/18 и Службен весник на РСМ бр. 290/20, 215/21 и 99/22) и Правилникот за водење сметководство (Издадени во Службен весник на РМ бр. 159/2009, 164/2010 и 107/2011), кадешто беа објавени Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), од МСФИ 1 до МСФИ 8, Меѓународните сметководствени стандарди (МСС) од МСС1 до МСС 41, Толкувањата на Комисијата за толкување на меѓународно финансиско известување (КТМФИ) од КТМФИ 1 до КТМФИ 17 и Толкувањата на Постојниот комитет за толкување ПКТ од ПКТ7 до ПКТ 32, кои беа издадени. МСФИ 9, МСФИ 10, МСФИ 11, МСФИ 12, МСФИ 13, МСФИ 15, МСФИ 16, КТМФИ 18, КТМФИ 19, КТМФИ 20 и КТМФИ 21 не се вклучени во Правилникот за водење сметководство и не се применети од страна на Друштвото. МСФИ (вклучувајќи го и МСФИ1), беа првично објавени во Службен весник во 1997 година и оттогаш беа неколку пати ажурирани. Последното ажурирање на стандардите беше во април 2024 година, објавено во Службен весник на РСМ бр.75/2024 и истите се применливи од 1 јануари 2025 година.

Друштвото ги применува сите релевантни стандарди, измени и толкувања кои се објавени во Службен весник.

Годишна сметка е прикажана во македонски денари.

Изготвувањето на годишна сметка подразбира раководството да врши проценки и претпоставки кои влијаат врз прикажаните износи во годишна сметка и белешките поврзани со неа. Деловите кои вклучуваат висок степен на претпоставки и комплексност или каде што проценките и претпоставките се значајни во однос на годишна сметка се прикажани во белешка 4. Фактичките резултати може да се разликуваат од тие проценки.

Белешки кон годишна сметка

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Основните сметководствени политики усвоени во подготвувањето на оваа годишна сметка се прикажани подолу. Сметководствените политики се конзистентни со оние кои се применети во претходните години, освен ако не е поинаку наведено.

3.1. Трансакции во странска валута

3.1.1. Функционална и презентациска валута

Годишната сметка е прикажана во македонски денари (МКД) кој е функционална и презентациска валута на Друштвото.

3.1.2. Трансакции и салда

Трансакциите во странска валута се искажуваат во македонски денари според курсот важечки на денот на трансакцијата. Монетарните средства и обврски деноминирани во странска валута на датумот на билансот на состојба се претвораат во македонски денари според средниот курс важечки на денот на билансот на состојба, а приходите и расходите произлезени од оваа основа се признаваат во Билансот на успех (Финансиски приходи/расходи). Немонетарните средства и обврски деноминирани во странска валута се претвораат во македонски денари според курсот важечки на денот на трансакцијата. Курсот којшто се користи е објавениот среден курс на Народна Банка на Република Северна Македонија.

Девизните средства со кои што работи Друштвото се претежно евра (ЕУР) и американски долари (УСД).

Официјалните курсеви важечки на 31 декември беа како што следи:

	2024	2023
	МКД	МКД
1 УСД	58,88	55,65
1 ЕУР	61,50	61,50

3.2. Финансиски инструменти

Финансиски инструмент е било каков договор кој што предизвикува финансиско средство кај еден ентитет и финансиска обврска или сопственички инструмент кај друг ентитет.

Финансиските средства на Друштвото вклучуваат парични средства и еквиваленти на парични средства, депозити во банки, сопственички инструменти на други ентитети (финансиски инструменти по објективна вредност преку добивката или загубата) и договорни права да прими парични средства (побарувања од купувачи и останати побарувања) или друго финансиско средство од друг ентитет.

Финансиските обврски на Друштвото вклучуваат обврски кои произлегуваат од договорните обврски да испорача парични средства или други финансиски средства на друг ентитет (недеривативни финансиски средства). Во основа, финансиските обврски вклучуваат обврски кон добавувачи и останати обврски.

Објективната вредност на финансиските инструменти кои се тргуваат е одредена повикувајќи се на нивната пазарна цена на крајот на известувачкиот период. Ова е најчесто применливо за финансиски средства по објективна вредност преку добивка или загуба.

Објективната вредност на долгорочните финансиски обврски е исто така одредена со користење на техниката на вреднување на дисконтирани парични текови. Очекуваните парични приливи и одливи се дисконтираат по пазарна каматна стапка.

Претпоставките кои се применети во пресметките на објективна вредност се предмет на неизвесности. Промените во претпоставките кои се применети во пресметките може да имаат влијание на сегашните вредности, објективните вредности и/или паричните текови што произлегуваат од финансиските инструменти. Анализата на сензитивност поврзана со финансиските инструменти на Друштвото се дадени во белешка 6.

Белешки кон годишна сметка

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (ПРОДОЛЖУВА)

3.2.1. Финансиски средства

Друштвото ги класификува финансиските средства во следниве категории:

- а) финансиски средства по објективна вредност преку добивката или загубата
- б) заеми и побарувања

Класификацијата зависи од целите за коишто се стекнати овие средства. Раководството ја определува класификацијата на финансиските средства при првичното признавање.

Стандардните продажби и купувања на финансиски средства се признаваат на датумот на тргување, т.е. на датумот на кој Друштвото презело обврска за продажба или купување на средството. Инвестициите првично се признаваат по објективна вредност плус трансакциските трошоци за сите финансиски средства коишто не се прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата. Финансиските средства прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата првично се признаваат по објективна вредност, а трансакциските трошоци се признаваат како трошок во Билансот на успех.

На секој датум на билансот на состојба, Друштвото проценува дали има објективни докази дека финансиското средство е оштетено. Постојат објективни докази за оштетување доколку како резултат на настани на загуба што се случиле по првичното признавање на средството има влијание на проценетите идни парични текови на финансиското средство или група на финансиски средства кои можат со сигурност да се проценат.

Загубите од оштетување на финансиски средства се признаваат во Билансот на успех наспроти сметки за исправка за да се намали сегашната вредност се до депризнавање на финансиското средство, кога нето сегашната вредност (вклучувајќи и било какви загуби од оштетување) се депризнава од Билансот на состојба. Добивките или загубите при депризнавањето се пресметуваат како разлика помеѓу приливите од продажба и нето сегашната вредност којашто е депризнаена.

Финансиските средства престануваат да се признаваат (депризнавање) кога правото да се примаат парични приливи од инвестицијата е истечено или пренесено и Друштвото ги има пренесено значајните ризици и придобивки од сопственоста.

- (а) Финансиски средства прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата

Оваа категорија ги содржи оние финансиски средства прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата при нивното првично признавање. Финансиското средство е класификувано во оваа категорија доколку е така одредено од страна на раководството кое донесува одлуки за набавка и продажба врз основа на нивната објективна вредност во согласност со стратегијата за инвестирање на Друштвото за чување на вложувањата во сопственото портфолио се до моментот на појавување на поволни пазарни услови за нивна продажба.

Финансиските средства прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата последователно се прикажуваат по објективна вредност. Добивките и загубите коишто произлегуваат од промената на објективната вредност на финансиските средства по објективна вредност преку добивката или загубата, се признаваат во Билансот на успех (Финансиски приходи/расходи) во периодот во кој настануваат.

Приходот од дивиденди од финансиските средства по објективна вредност преку добивката или загубата, се признава во Билансот на успех кога е воспоставено правото на Друштвото да ја добие наплатата на истата и кога економските користи се веројатни.

- (б) Заеми и побарувања

Заемите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или детерминирани плаќања кои не котираат на активниот пазар. Тие се вклучени во тековни средства, со исклучок на оние чие доспевање е по 12 месеци, по датумот од билансот на состојба. Овие се класифицирани како нетековни средства.

Следниве ставки се вклучени во категоријата „заеми и побарувања“:

- парични средства и еквиваленти на паричните средства
- депозити во банки
- побарувања од купувачите

Белешки кон годишна сметка

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (ПРОДОЛЖУВА)

3.2.1. Финансиски средства (Продолжува)

- побарувања од и заеми на трети лица
- заеми за вработени
- останати побарувања

Заемите и побарувањата првично се признаваат по објективна вредност, а последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Парични средства и еквиваленти на паричните средства

Паричните средства и еквивалентите на паричните средства се состојат од парични средства во благајна, парични средства во банка, депозити по видување во банки и останати краткорочни високо ликвидни инвестиции со рок на доспеаност од три месеци или помалку.

Депозити во банки

Депозитите во банки со првичен рок на доспеаност над 3 месеци вклучуваат депозити во банка и други ликвидни депозити и хартии од вредност со првичен рок на доспеаност над три месеци.

Побарувања од купувачите и останати побарувања

Побарувањата од купувачите и останатите побарувања првично се признаваат по објективна вредност, а последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка намалени за исправка на вредноста заради оштетување. Исправката на вредност заради оштетување на побарувањата од купувачите и останатите побарувања се формира кога постојат објективни докази дека Друштвото нема да може да ги наплати сите доспеани износи согласно основниот договор. Значајните финансиски потешкотии на должникот, веројатноста дека ќе влезе во стечај или финансиска реорганизација и задоцнетото плаќање како и наплатата се сметаат за индикатори дека побарувањето е оштетено.

Доколку има објективни докази дека настанало оштетување на заеми и побарувања признаени по амортизирана вредност, износот на исправката на вредност се утврдува како разлика меѓу сегашната вредност на средството и сегашната вредност на предвидените идни парични текови (исклучувајќи ги идните кредитни загуби кои се уште не се случени) дисконтирани со оригиналната ефективна каматна стапка на финансиското средство (т.е. ефективната каматна стапка пресметана на првичното признавање). Сегашната вредност на средството е намалена со користење на сметка за исправка, а износот на загубата е признаен во Билансот на успех (Расходи од работењето - Вредносно усогласување на тековни средства).

Политиката на Друштвото за групна проценка за оштетување се базира на старосната структура на побарувањата поради големиот број на релативно слични видови на купувачи.

За најголемите купувачи, странските купувачи, за корисниците на интерконекциски услуги, како и за купувачи кои се во процес на ликвидација или стечај, исправката е пресметана на индивидуална основа. Индивидуално вреднување исто така се врши во посебни околности.

Белешки кон годишна сметка

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (ПРОДОЛЖУВА)

3.2.1. Финансиски средства (продолжува)

Стапките на загубата од оштетување користени во 2024 година:

Групи на доспеаност	Приватни корисници		Деловни корисници							
	фиксна	мобилна	Клучни корисници		Институции		Големи корисници		Останати деловни корисници	
			фиксна	мобилна	фиксна	мобилна	фиксна	мобилна	фиксна	мобилна
Доспеаност 0	1,6%	1,4%	0,7%	0,7%	2,7%	0,3%	1,4%	0,9%	3,8%	1,7%
Доспеаност 1-30 денови	6,5%	3,3%	3,0%	1,1%	4,8%	0,5%	4,2%	1,8%	9,4%	3,6%
Доспеаност 31-60 денови	17,5%	32,6%	9,3%	3,1%	6,2%	1,0%	11,6%	5,2%	15,7%	7,1%
Доспеаност 61-90 денови	30,0%	40,3%	17,4%	7,4%	7,1%	2,0%	23,1%	17,9%	21,0%	36,9%
Доспеаност 91-180 денови	46,6%	52,3%	26,7%	19,7%	14,4%	4,5%	30,4%	30,9%	32,0%	63,7%
Доспеаност 181-365 денови	59,0%	62,5%	40,0%	37,1%	22,9%	7,3%	43,2%	40,1%	47,1%	76,9%
Доспеаност 366-540 денови	64,9%	64,3%	45,1%	59,8%	35,2%	31,3%	60,4%	41,9%	59,9%	79,5%
Доспеаност 541-720 денови	66,6%	71,6%	56,0%	77,4%	36,8%	55,3%	61,3%	49,4%	70,1%	86,7%
Доспеаност над 721 денови	98,5%	99,3%	98,4%	98,7%	99,1%	98,4%	98,7%	98,8%	99,7%	99,7%

Стапките на загубата од оштетување користени во 2023 година:

Групи на доспеаност	Приватни корисници		Деловни корисници							
	фиксна	мобилна	Клучни корисници		Институции		Големи корисници		Останати деловни корисници	
			фиксна	мобилна	фиксна	мобилна	фиксна	мобилна	фиксна	мобилна
Доспеаност 0	1,5%	1,3%	0,6%	0,7%	1,9%	0,2%	1,3%	0,8%	3,7%	1,9%
Доспеаност 1-30 денови	6,6%	3,2%	2,3%	1,2%	3,5%	0,4%	4,0%	1,7%	9,7%	3,8%
Доспеаност 31-60 денови	17,7%	30,8%	6,1%	3,5%	4,9%	0,9%	9,9%	4,8%	17,0%	7,4%
Доспеаност 61-90 денови	34,7%	38,7%	10,8%	7,4%	6,0%	1,5%	17,7%	16,8%	23,2%	39,5%
Доспеаност 91-180 денови	58,4%	51,8%	17,6%	19,6%	12,3%	3,0%	23,1%	30,0%	38,2%	66,8%
Доспеаност 181-365 денови	74,9%	63,7%	26,6%	39,0%	19,0%	7,1%	42,7%	40,5%	64,4%	81,1%
Доспеаност 366-540 денови	81,2%	66,0%	34,3%	57,5%	23,2%	24,0%	56,4%	42,8%	85,5%	88,9%
Доспеаност 541-720 денови	82,6%	73,8%	48,2%	73,5%	24,9%	50,5%	59,6%	51,6%	93,8%	91,3%
Доспеаност над 721 денови	98,5%	99,2%	98,3%	98,6%	98,7%	98,3%	98,7%	98,6%	99,8%	99,7%

Условите под кои побарувањата од купувачи се предмет на отпис се како што следува: пресуда во корист на корисникот; известување од суд или извршител за починати лица (должници), иселени должници чиишто живеалишта не можат да се утврдат итн.; доставена умреница за починато лице пред утужување со цел да не се зголеμουваат трошоците за понатамошни постапки во согласност со релевантните законски прописи; завршен стечај или ликвидација за оној дел од побарувањето којшто останува ненаплатен и избришан правен субјект од Централниот регистар на РСМ; во случај на долгови коишто не се утужени, а Друштвото нема механизми за присилна наплата; долгови коишто се постари од 10 години поради апсолутна застареност.

Кога побарувањето од купувачот е ненаплатливо, се отпишува преку Билансот на успех (Останати расходи од работењето) со паралелно ослободување на кумулираната исправка на сметката за исправка на побарувањата од купувачите. Последователните враќања на износите претходно отпишани се пребиени со признаените исправки на вредност во Билансот на успех.

Белешки кон годишна сметка

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (ПРОДОЛЖУВА)

3.2.1. Финансиски средства (продолжува)

Доколку во некој последователен период износот на оштетувањето се намали и тоа намалување објективно може да се поврзе со настан кој настанал после признавањето на оштетувањето (како на пример подобрување во кредитниот рејтинг на должникот), претходно признаената загуба ќе биде вратена со корекција на сметката за исправка на побарувањата. Сегашната вредност на финансиското средство на датумот на кој се враќа загубата не смее да ја надмине амортизираната вредност која би била пресметана доколку оштетувањето не било признаено. Износот на вратената загуба ќе биде признаена во Билансот на успех како намалување на Расходи од работењето (Вредносно усогласување на тековни средства). Во текот на периодот МКД 1 милиони се наплатени побарувања кои биле отпишани во претходни периоди (2023: МКД 4 милиони).

Износите кои се должат кон и побаруваат од другите мрежни оператори се прикажани на нето основа во случаите каде постои право за пребивање и износите се подмируваат на нето основа (како на пример побарувањата и обврските поврзани со меѓународен сообраќај).

Заеми за вработени

Заемите за вработени првично се признаваат по објективна вредност, а последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Разликата помеѓу номиналната вредност на дадените заеми и првичната објективна вредност на заемите за вработени се признава како однапред платени користи на вработени, и ја намалува категоријата Заеми за вработени. Каматите од дадените заеми пресметани по методот на ефективна камата се признаваат како финансиски приходи, додека однапред платените користи на вработените се амортизираат како Останати трошоци за вработените во Билансот на успех, рамномерно за времетраењето на заемот. Програмата не е повеќе активна, во смисла на доделување на нови заеми. Друштвото престана да дава заеми за вработените во 2013 година.

Загубите од исправката на вредноста на заемите за вработени, се признаваат во Билансот на успех. Во текот на периодот нема материјално значајно оштетување признато за овие финансиски средства.

3.2.2. Финансиски обврски

Обврски кон добавувачи и останати обврски

Обврските кон добавувачи и останати обврски (вклучувајќи ги и пресметаните трошоци) првично се признаваат по објективна вредност, а последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка. Заради краткиот рок на доспевање, сегашната вредност на обврските кон добавувачи и останатите обврски е приближна на нивната објективна вредност.

Долгорочните финансиски обврски првично се признаваат по објективна вредност и последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

3.3. Залихи

Залихите се искажуваат по вредност пониска од набавната или нето пазарна вредност. Нето пазарната вредност е проценета продажна цена во нормални услови на делување, намалена за проценетите трошоци за продажба.

Набавната вредност на залихите се евидентира според принципот просечни цени и ги вклучува трошоците настанати за нивна набавка и доведување на постојната состојба и локација.

Телефонските апарати врзани во промотивни активности, често се продаваат по пониска од набавната вредност за целите на добивање на нови договори со обврзувачки период за користење на услугата, како дел од профитабилен договор за услуги. Друштвото ја проценува потребата од исправка за ефектите од нето реализациона вредност на регуларна основа. Доколку продажна цена е пониска од набавната, поради ефектот од нето реализациона вредност, разликата веднаш се признава како исправка.

Загубите од исправката на залихите се признаваат во Расходи од работењето (Вредносно усогласување на тековни средства).

Белешки кон годишна сметка

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (ПРОДОЛЖУВА)

3.4. Средства наменети за продажба

Средствата се класифицираат како средства наменети за продажба доколку повеќе не се потребни за идното работење на Друштвото, доколку се идентификувани за продажба и се очекува дека ќе бидат продадени во наредните 12 месеци. Двата критериуми, непосредна достапност и многу веројатна продажба, мора да се исполнат за да се класифицира средство како средство наменето за продажба. Овие средства се прикажани по пониската од сегашната вредност или објективната вредност намалена за трошоците за продажба. Амортизацијата престанува да се пресметува од денот кога средствата добиваат статус на средства наменети за продажба. Кога средствата се означени за продажба и утврдената објективна вредност е пониска од сегашната вредност, разликата се признава во Билансот на успех (Амортизација) како загуба од оштетување.

3.5. Материјални средства

Материјалните средства се прикажуваат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и загубите од оштетување (види белешка 3.7).

Набавната вредност на материјалните средства се состои од набавната цена, вклучувајќи ја увозната царина и неповратните даноци за набавка, намалена за трговските попусти и рабати и сите директни трошоци направени за средството да се доведе на локација и во услови неопходни за средството да биде способно за употреба на начин кој е одреден од раководството. Првичната проценка на трошоците за демонирање и отстранување на средството, како и за обновување на просторот (реставрација) на кој средството е лоцирано исто така се вклучени во набавната вредност ако стекнатата обврска може да биде признаена како резервирање согласно МСС 37- Резервирања, неизвесни обврски и неизвесни средства.

Набавната вредност на сопствено изградените средства ги вклучува трошоците за материјали и директна работна рака.

Во 2011 година беше донесен Закон за постапување со нелегално изградени објекти, според кој Друштвото ќе има одредени издатоци поврзани со добивање на целосна документација за базните станици и инфраструктурата на фиксната телефонија во согласност со применливите закони во Република Северна Македонија. Друштвото ги капитализира овие издатоци при нивното настанување. Издатоците што се капитализирани се вклучени во материјални средства (види белешка 8).

Ставките на материјалните средства беа ревалоризирани на крајот на годината со примена на официјалните коефициенти базирани на пораст на индексот на цените на основните индустриски производи. Таквите коефициенти се применуваа на набавната или ревалоризираната вредност и на исправката на вредноста за да се дојде до вредноста приближна на трошоците за замена. Нето ефектот на ревалоризацијата се евидентираше како ревалоризациона резерва. Последна ревалоризација беше извршена во 2000 година.

Последователни издатоци се вклучени во сегашната вредност на средството, или се признаени како посебно средство, единствено кога е веројатно дека идните економски користи поврзани со средството ќе се прелеат во Друштвото и кога трошокот на средството може да биде измерен веродостојно. Сегашната вредност на заменетиот дел се отпишува. Сите останати издатоци за поправки и одржување се признаваат во Билансот на успех како трошоци во периодот кога настануваат.

Кога средствата се отуѓуваат или кога Друштвото ќе заклучи дека нема економска корист од употреба на средствата, средството се расходува, набавната вредност и акумулираната амортизација се тргаат од сметководствената евиденција и резултатот се признава како добивка/загуба од отуѓување.

Кога средствата се продадени, набавната вредност и акумулираната амортизација се тргаат од сметководствената евиденција и добивката или загубата определена со споредување на приливот со сегашната вредност се признава во Билансот на успех.

Амортизацијата на материјалните средства се признава во Билансот на успех на праволиниска основа во текот на проценетиот корисен век на траење на материјалните средства. На материјалните средства не им се пресметува амортизација се до моментот кога стануваат расположливи за употреба. Земјиштето не се амортизира. Корисниот век на материјалните средства и остатокот на вредноста се ревидира, и се коригира ако е потребно, најмалку еднаш годишно. За повеќе детали околу влијанието на последната ревизија на корисниот век на групите на материјални средства (види белешка 8).

Белешки кон годишна сметка

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (ПРОДОЛЖУВА)

3.5. Материјални средства (продолжува)

Проценетиот корисен век на материјалните средства е како што следи:

	2024	2023
	Години	Години
Згради	20-40	20-40
Надземни и кабелски линии	20-25	20-25
Телефонски центри	7-10	7-10
Базни станици	10	10
Компјутери	4	4
Мебел и друга канцелариска опрема	4-10	4-10
Возила	5-10	5-10
Останато	2-15	2-15

3.6. Нематеријални средства

Нематеријалните средства набавени од Друштвото се искажани по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и загубите од оштетување (види белешка 3.7).

Ставките на нематеријалните средства се ревалоризираат на крајот на годината со примена на официјалните коефициенти базирани на пораст на индексот на цените на индустриските производи. Таквите коефициенти се применуваат на набавната или ревалоризираната вредност и на исправката на вредноста за да се дојде до вредноста приближна на трошоците за замена. Нето ефектот на ревалоризацијата се евидентираше како ревалоризациона резерва. Последната ревалоризација беше извршена во 2000 година.

Последователните издатоци кај нематеријалните средства се капитализираат единствено кога ја зголемуваат идната економска корисност од нематеријалните средства содржани во специфични средства на кои што се однесуваат. Сите останати издатоци се третираат како трошоци во периодот кога настануваат. Нови софтверски модули, кои не може да се користат независно од постоечкиот софтвер (верзии), туку комбинирани со функционалностите на основната верзија и се имплементации на подобрен софтвер, кои се карактеризираат со систематски надградби, ревизии или проширувања на претходните верзии на постоечкиот софтвер претставуваат последователни трошоци за претходната верзија и се капитализираат доколку тие ги исполнуваат критериумите за капитализација, односно, доколку се совпаѓаат со креирањето на дополнителни функционалности. Како резултат на тоа, трошоците за верзиите се капитализираат како дел од основната верзија и се амортизираат заедно со остатокот од сегашната вредност во текот на преостанатиот корисен век на основниот софтвер. Ако постојат индикации дека софтверот ќе се користи подолго од тековниот корисен век како резултат на дополнително капитализирани трошоци, корисниот век на основната верзија на софтверот се ревидира, и доколку е применливо се продолжува.

Основните активности на Друштвото се во областа на фиксната и мобилната телефонија во Република Северна Македонија. Вообичаено, за овие активности потребно е стекнување на лиценци/права на користење на радиофреквенции, кои најчесто содржат иницијални надоместоци и годишни надоместоци. За секоја стекната лиценца/право на користење на радиофреквенција, Друштвото проценува дали износот на идните годишни надоместоци може веродостојно да се измери на почетокот на периодот на важност на лиценцата. Доколку Друштвото процени дека износот на идните годишни надоместоци може веродостојно да се измери, сегашната вредност на идните годишни надоместоци се капитализира како дел од набавната вредност на лиценцата, во спротивно ваквите надоместоци се признаваат како трошоци (Останати трошоци од работењето) во периодот за кој се однесуваат.

Корисниот век на концесијата и лиценците е одреден врз основа на договорите по основ на кои истите се стекнати и се амортизираат на праволиниска основа во текот на периодот на достапност на фреквенцијата за комерцијална употреба до крајот на првичната концесија или периодот за кој е добиена лиценцата. При одредувањето на корисниот век не се земаат во предвид периодите на обновување (види белешка 7).

Белешки кон годишна сметка

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (ПРОДОЛЖУВА)

3.6. Нематеријални средства (продолжува)

Права за емитување на телевизиски содржини се капитализираат како нематеријални средства ако сите од наведените услови се остварени: сигурноста на испораката на содржината, нераскинлив рок на договорот од најмалку 12 месеци и тоа дека набавната вредност на правата може со сигурност да се процени. Права за емитување на телевизиски содржини се амортизираат во текот на времетраењето на договорите. Финансиските обврски кои произлегуваат од капитализираните права за емитување на телевизиски содржини се признаваат во Билансот на состојба како Обврски спрема Добавувачи. Амортизирањето на дисконтот се признава како Расходи од камати и се признаваат во категоријата Финансиски Расходи.

Проценетиот корисен век е како што следи:

	2024	2023
	Години	Години
Софтвер и лиценци	2-5	2-5
Концесија	18	18
ТВ Права	1-3	1-3
3G и 2G лиценца	10	10
4G лиценца	7-20	7-20
5G лиценца	15	15

Амортизацијата на нематеријалните средства се признава во Билансот на успех на праволиниска основа во текот на проценетиот корисен век на траење на нематеријалните средства. Нематеријалните средства се амортизираат од датумот од кој се расположливи за употреба. Корисниот век на нематеријалните средства се ревидира, и се коригира ако е потребно, најмалку еднаш годишно (види белешка 7).

При одредување дали одредено средство кое инкорпорира елементи и на материјално и на нематеријално средство треба да се евидентира според МСС 16 – Недвижности, постројки и опрема или како нематеријално средство според МСС 38 – Нематеријални средства, раководството користи проценка за да оцени кои елементи се позначајни и соодветно се признава истото.

3.7. Оштетување на материјалните и нематеријалните средства

Средствата кои имаат неодреден век на користење не се предмет на амортизација и се тестирани годишно за оштетување.

Средствата кои се предмет на амортизација се проценуваат за оштетување кога постојат настани или промени во околностите кои индицираат дека нивната сегашна вредност не е иста со нивната надоместувачка вредност. Загубите од оштетување се признаваат за износите за кои сегашната вредност на средството го надминува неговиот надоместувачки износ. Надоместувачкиот износ претставува поголемиот износ од износот кој ја претставува реалната вредност на средството при продажба, намалена за трошоците и вредноста во употреба. За проценка на оштетување на средствата, истите се групираат на најниско можно ниво за кое може да се утврди независен паричен тек (cash-generating units - CGUs).

Загубите од оштетување се признаваат во Билансот на успех (Останата расходи од работењето). Нефинансиските средства кои претрпеле оштетување се ревидираат еднаш годишно за да се утврди можното враќање на оштетување.

Белешки кон годишна сметка

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (ПРОДОЛЖУВА)

3.8. Резервирања и неизвесни обврски

Резервирањата се признаваат кога Друштвото има сегашна законска или конструктивна обврска како резултат на изминати настани и е веројатно дека ќе настане одлив на средства со цел да се подмири оваа обврска и кога е можно да се направи веродостојна проценка на износот на обврската.

Резервирањата се мерат и евидентираат како најдобра можна проценка на износот кој е потребен да се подмири сегашната обврска на датумот на билансот на состојба. Проценката може да се пресмета како пондериран просек од очекуваните потенцијални исходи или, исто така, може да биде еден исход со најголема веројатност. Резервирањата се признаваат во Билансот на успех (Резервирања за ризици и трошоци).

За неизвесните обврски не се врши резервирање. Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минат настан и чиешто постоење ќе биде потврдено само со случување или не-случување на еден или повеќе несигурни идни настани кои не се во целост под контрола на ентитетот, или сегашна обврска кој произлегува од минат настан но не е признаена бидејќи не е веројатно дека ќе има одлив на ресурси кои вклучуваат економски користи за исплата на таа обврска или не може да се направи веродостојна проценка на износот на обврската.

3.9. Акционерски капитал

Обичните акции се класифицирани во акционерскиот капитал. Премија за издадени акции се класифицират во акционерски капитал и претставува износ кој е остваран над номиналната вредност на издадените акции.

3.10. Сопствени акции

Кога Друштвото купува сопствени акции, износот кој е платен, вклучувајќи ги и директните променливи трошоци (намалени за данок на добивка), е намален од запишаниот капитал на акционерите како сопствени акции се додека акциите не се отповикани или повторно издадени. Кога сопствените акции повторно се издаваат состојбата на сопствени акции се намалува за вредноста по која што се купени акциите, а се зголемува капиталот, додека добивката или загубата се признаваат во капиталот (Акумулирана добивка). Трансакциите поврзани со сопствените акции се евидентираат на денот на трансакцијата.

3.11. Законски резерви

Согласно локалната законска регулатива, Друштвото е обврзано да издвојува минимум 5 проценти од нето добивката за годината во согласност со усвоените меѓународни стандарди за финансиско известување објавени во "Службен весник на Република Северна Македонија", како законска резерва се додека резервите не достигнат износ кој е еднаков на една десеттина од основната главнина. Овие резерви се наменети за покривање на загуби и не се распределуваат на акционерите, освен во случај на банкротирање на Друштвото.

3.12. Ревалоризациони резерви

Ревалоризационите резерви се однесуваат на материјални и нематеријалните средства и претставува кумулативен пораст на сегашната вредност користејќи ги официјалните коефициенти на пораст на индексот на цените на индустриски производи на денот на ревалоризацијата. Последната ревалоризација на материјалните и нематеријалните средства беше извршена во 2000 година. Кога ревалоризираниите средства се целосно амортизирани или отпишани соодветниот дел од ревалоризационата резерва се пренесува во Акумулирана добивка.

3.13. Приходи

Приходите од дадени услуги и продажба на опрема (види белешка 13), се прикажани намалени за ДДВ и попусти. Приходите се признаваат кога износот на приходот може веродостојно да се измери, и кога е веројатно дека ќе настане прилив на идни економски користи во Друштвото и сите останати специфични критериуми за признавање од МСС 18 за продажбата на производи и давањето на услуги се исполнети за давањето на секоја од услугите на Друштвото и продажбата на производи.

Белешки кон годишна сметка

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (ПРОДОЛЖУВА)

3.13. Приходи (продолжува)

На купувачите на Друштвото им се доделуваат поени за лојалност (кредитни поени) врз основа на користењето на услугите на Друштвото. Наградите за лојалност можат да се акумулираат и искористат со цел да се остварат идни придобивки (пр. телефони, телекомуникациска опрема и сл.) од операторите на Друштвото. Кога купувачите ќе ги заработат нивните кредитни поени, објективната вредност на заработените кредитни поени се одзема од фактурираниот приход на купувачот и се признава во Одложен приход. При искористувањето (или истекувањето) на поените, одложениот приход се ослободува во приход како што купувачот го искористува (или откажува) неиспорачаниот елемент од пакетот.

Приходите од оперативен наем се признаваат на правилинска основа во текот на периодот во кој се дава услугата.

3.13.1. Приходи од фиксна и мобилна телефонија вклучително и продажбата на уреди

Приходите произлегуваат од услуги дадени на претплатниците и останати трети лица кои ја користат телекомуникациската мрежа и од продажба на опрема.

Договорите со претплатниците вообичаено вклучуваат продажба на опрема, месечна претплата и реализиран говорен, интернет, податочен или мултимедијален сообраќај. Друштвото ги смета различните елементи на ваквите договори како поединечни приходи и го признава секој од овие приходи користејќи го методот на остаточна вредност. Овие елементи се идентификувани и поделени, бидејќи истите имаат самостојна вредност и се продаваат и одделно освен во пакет. Затоа Друштвото признава приход за сите овие елементи користејќи го методот на остаточна вредност при што вредноста земена во предвид за алоцирање на поодделните елементи е еднаква на вкупната вредност земена во предвид минус објективната вредност на неискористените елементи.

Друштвото им овозможува на купувачите теснопојасен и широкопојасен пристап до неговата фиксна, мобилна и телевизиска мрежа. Приходите од услуги се признаваат кога услугите се дадени во согласност со договорните одредби и услови. Приходите од сообраќај се признаваат според искористените минути и договорените надоместоци намалени за одобрените попусти, додека приходите од претплата и услуги со фиксен надомест се признаваат во периодот за кој се однесуваат.

Приходите и трошоците поврзани со продажба на телекомуникациска опрема и додатоци се признаваат кога производите се доставени, под услов да не постојат неисполнети обврски од страна на Друштвото кои имаат влијание врз конечното прифаќање на договорот од страна на купувачот.

Приходите од аудио текст услуги (говорни и неговорни) се признаени на бруто основа бидејќи обезбедувањето на овие услуги преку мрежата е одговорност на Друштвото, Друштвото ја утврдува цената на овие услуги и ги сноси значајните ризици од овие услуги, во спротивно се прикажани на нето основа.

Купувачите можат исто така да купат припејд картички за мобилен, јавни говорници и интернет („припејд картички“) кои им овозможуваат на тие претплатници да ја користат телекомуникациската мрежа за одреден временски период. Купувачите мора да платат за ваквите услуги на денот на купувањето на припејд картичката. Приходите од продажба на припејд картички се признаваат при користењето на картичките или кога рокот на користење на картичката е поминат со неискористен сообраќај.

Трети лица кои се корисници на телекомуникациската мрежа ги вклучуваат роаминг клиентите од други даватели на услуги и останати даватели на телекомуникациски услуги коишто ја користат мрежата за телефонски разговори. Овие приходи од големопродажен (дојдовен) сообраќај се признаваат во периодот на користење на мрежата. Дел од приходите најчесто се плаќаат на други оператори (интерконекции) за употреба на нивните мрежи, каде што е применливо. Приходите и трошоците за овие телефонски разговори кои терминираат или транзитираат се прикажани на бруто основа во оваа годишна сметка бидејќи Друштвото е основен снабдувач на овие услуги притоа користејќи ја сопствената мрежа и слободно дефинирајќи ги цените на услугите, и се признаени во периодот на користење на мрежата.

Белешки кон годишна сметка

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (ПРОДОЛЖУВА)

3.13.2. Приходи од интегрирани решенија и ИТ

Договорите за мрежни услуги се состојат од инсталација и управување со комуникациски мрежи на корисниците. Приходите од говорни и услуги за податоци кои произлегуваат од таквите договори се признаваат кога услугите се искористени од страна на корисникот.

Приходите од договори за интегрирани решенија кои бараат доставување на производи и/или услуги генерално се покриени со договори со фиксни цени и приходите се признаваат врз основа на процент на довршеност земајќи го предвид односот на направените трошоци за извршената работа во врска со договорот и проценетите вкупни трошоци од договорот.

Приходите од продажбата на хардвер се признаваат кога ризикот од сопственоста значително ќе се пренесе на корисникот, обезбедувајќи дека не постојат неисполнети обврски кои влијаат на конечното прифаќање на договорот од страна на корисникот. Било какви трошоци во однос на овие обврски се признаваат кога соодветниот приход е признаен.

Приходите од договори за изградба се евидентираат со употреба на метода на процент на довршеност. Степенот на довршеност се утврдува врз основа на трошоците направени до тој датум во однос на проценетите вкупни трошоци. Побарувањата од договори за изградба се класификуваат во Билансот на состојба како Побарувања од купувачи.

3.14. Користи за вработените

3.14.1. Пензиски и останати краткорочни обврски кон вработените

Друштвото во текот на своето нормално работење врши исплати во корист на своите вработени за пензиско, здравствено и социјално осигурување како и персонален данок коишто се пресметуваат според важечките законски стапки кои се на сила во текот на годината врз основа на нивните бруто плати. Надоместокот за годишен одмор исто така се пресметува според локалното законодавство. Друштвото ги исплаќа овие придонеси кон државните и приватните фондови. Трошокот за овие исплати се прикажува на товар на Билансот на успех во истиот период како и трошокот за плата. Не е направено резервирање за надоместок за неискористен годишен одмор бидејќи согласно локалната законска регулатива, работодавачот е обврзан да обезбеди услови, а вработениот да го искористи годишниот одмор во рамките на една година. Ова исто така се применува како политика на Друштвото и во согласност со историските податоци вработените ги користат нивните годишни одмори во рамките на едногодишниот законски рок. Друштвото не работи со ниедна друга пензиска програма или план за пост пензиски користи и според тоа нема никаква обврска во однос на пензиите. Друштвото има договорна обврска да им исплати на вработените три просечни плати во Република Северна Македонија на денот на нивното пензионирање според Колективниот договор меѓу Друштвото и Синдикатот на вработените во Друштвото, за кои е признаена соодветна обврска во годишната сметка, мерена според сегашната вредност на три просечни плати заедно со корекциите вклучени во актуарската пресметка. Обврската за дефинираната корист се пресметува на годишно ниво од страна на независни актуари со користење на методот на кредитирање на проектирана единица. Сегашната вредност на обврската за дефинираната корист е определена со дисконтирање на проценетите идни парични одливи со користење на каматни стапки на високо квалитетни обврзници, кои се деноминирани во валута во која ќе бидат платени надоместоците. Исто така, Друштвото нема обврска да обезбедува понатамошни користи на тековните и поранешните работници.

3.14.2. Бонус планови

Друштвото признава обврски и трошоци за бонуси земајќи ги во предвид финансиските и оперативните резултати. Друштвото признава резервирања кога е обврзано со договор или кога има практика во минатото која резултирала во конструктивна обврска.

Белешки кон годишна сметка

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (ПРОДОЛЖУВА)

3.14.3. Користи поради прекин на вработувањето

Користите поради прекин на вработувањето се исплаќаат во случај кога престанува работниот однос на вработениот на барање на работодавецот пред датумот на неговото нормално пензионирање, или доколку вработениот прифати доброволно прекинување на работниот однос во замена за овие користи. Друштвото ги признава користите поради прекин на вработувањето доколку престане работниот однос на вработените врз основа на детален формален план без можност за отповикување или во случај доколку Друштвото понуди опција на вработените за доброволно прекинување на работниот однос.

3.15. Маркетинг трошоци

Маркетинг трошоците се евидентираат кога ќе се случат. Маркетинг трошоците се прикажани во белешка 15.

3.16. Даноци

3.16.1. Данок на добивка

Во согласност со одредбите на Законот за данок на добивка, даночната основица е добивката којашто е остварена во текот на фискалната година зголемена за непризнаените трошоци и намалена за даночно ослободените приходи (односно дивиденди за кои плаќачот веќе бил оданочен), при што стапката на данокот на добивка изнесува 10%. Во согласност со ова данокот на добивка за годината беше пресметан и евидентиран во Билансот на успех.

Даночните власти можат во период од 5 години од датумот на поднесениот даночен извештај да извршат ревизија и да утврдат дополнителни даночни обврски и казни. Во случај на даночна евазија или даночна измама периодот на застареност може да се продолжи до 10 години. Раководството нема сознанија за околности кои би можеле да доведат до значајни материјални обврски во контекст на горенаведеното, освен оние евидентирани во годишната сметка.

3.16.2. Одложен данок

Одложениот данок се признава според методот на обврски во годишната сметка, за износот на привремените разлики помеѓу сегашната вредност на средствата и обврските за цели на финансиско известување и вредноста користена за даночни цели. Одложен данок не се пресметува доколку произлегува од иницијално признавање на средство или обврска од трансакција, која не е деловна комбинација и која во времето на признавање нема влијание ниту врз сметководствената ниту врз даночната добивка. Одложениот данок е пресметан користејќи ја стапката на данокот на добивка која е донесена или значително донесена на денот на финансиските извештаи и се очекува да е применлива кога одложените даночни средства се реализирани или кога одложените даночни обврски се платени.

Одложени даночни средства се признаваат кога постои веројатност дека идни оданочиви добивки (или поврат на одложени даночни обврски) ќе настанат, во кој случај тие средства ќе може да се искористат.

Побарувањата и обврските од одложени даноци на добивка се пребиваат кога има законско право за пребивање на тековни даночни средства со тековни даночни обврски и кога побарувањата и обврските од одложените даноци од добивка се поврзани со даноци на добивка кои се наплатуваат од страна на истата даночна власт од даночен ентитет или различни даночни ентитети кога постои намера салдата да се исплатат на нето основа.

3.17. Наеми

3.17.1. Оперативен наем - Друштвото како наемодавател

Средствата дадени под наем на клиенти преку оперативни наеми се вклучени во материјалните средства во Билансот на состојба. Тие се амортизираат во текот на нивниот корисен век на конзистентна основа со слични основни средства. Приходите од наем се признаваат на праволиниска основа за време на траење на наемот.

Белешки кон годишна сметка

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (ПРОДОЛЖУВА)

3.17.1. Оперативен наем - Друштвото како наемател (продолжува)

Трошоците кои произлегуваат од оперативен наем се признаваат во Билансот на успех на правилинска основа за време на траење на наемот.

3.18. Добивка по акција

Добивка по акција се пресметува со делење на добивката кој се однесува на имателите на акции на Друштвото за периодот со просечниот број на важечки обични акции. Друштвото има издадено само обични акции и затоа основната и разводнетата добивка по акција се еднакви.

3.19. Дистрибуција на дивиденда

Дивидендите се признаваат како обврска, при што се намалува капиталот во годишната сметка на Друштвото во периодот кога се одобрени од страна на акционерите на Друштвото.

3.20. Сегменти

Оперативните сегменти на Друштвото се базираат на деловните сегменти, деловен, резиденцијален, големопродажен сегмент и останато, што е во согласност со интерните извештаи доставени до главниот извршен носител на одлуки, Главниот извршен директор (ГИД) кој добива совети од Менаџмент Колегиум на Друштвото (МК). ГИД е одговорен за алокација на ресурсите, и оценување на остварувањата на оперативните сегменти. Сметководствените политики и принципите на мерење на оперативните сегменти се исти со тие на Друштвото, опишани во делот Значајни сметководствени политики (види белешка 3).

Приходите на оперативните сегменти вклучуваат приходи од надворешни корисници и нема внатрешен приход генериран од останатите сегменти.

Резултатите на Оперативните сегменти ГИД и МК ги надгледуваат преку Директна маргина која е дефинирана од страна на Друштвото како приходи намалени за директни трошоци намалени за исправката на вредноста на побарувања од купувачи и останати побарувања.

ГИД и МК не ги надгледуваат средствата и обврските на ниво на сегменти.

3.21. Споредбени информации

Со цел да се одржи конзистентност со прикажувањето во тековната година одредени ставки во годишната сметка и објаснувачките белешки кон годишната сметка може да се рекласифицирани за цели на споредливост. Нема вклучено материјални промени во објаснувачките белешки.

4. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ И ПРЕТПОСТАВКИ

Друштвото прави проценки и претпоставки што се однесуваат на иднината. Проценките и мислењата континуирано се вреднуваат и се базираат на минато искуство и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идни настани за кои што се верува дека се разумни под соодветните услови. Најзначајните проценки и претпоставки се обелоденети подолу.

4.1. Корисен век на средствата

Определувањето на корисниот век на средствата се базира на историското искуство со слични средства, како и на очекуваниот технолошки развој и промените во пошироките економски или индустриски фактори. Соодветноста на проценетиот корисен век се ревидира на годишна основа или секогаш кога се појавуваат индикации за значајни промени во дадените претпоставки. Веруваме дека сметководствените проценки поврзани со одредувањето на корисниот век на средствата се значајни сметководствени проценки земајќи го во предвид тоа дека вклучуваат претпоставки за технолошкиот развој во иновативна индустрија и во голем дел зависат од инвестиционите планови на Друштвото.

Белешки кон годишна сметка

4. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ И ПРЕТПОСТАВКИ (ПРОДОЛЖУВА)

4.1. Корисен век на средствата (продолжува)

Понатаму, поради тоа што корисниот век на материјалните и нематеријалните средства во рамките на вкупните средства е значителен, влијанието на било кои промени во оценките може да биде материјално за нашите финансиски позиции и резултати од работењето. На пример, кога Друштвото би го намалило просечниот корисен век на материјалните и нематеријалните средства за 10%, тоа би резултирало во зголемување на годишниот трошок за амортизација во приближен износ од МКД 261.794.717 (2023: МКД 270.368.897). Види белешка 7 и 8 за промените направени во корисниот век во 2024 година.

4.2. Можни оштетувања на материјалните и нематеријалните средства

Ние го проценуваме оштетувањето на препознатливите материјални и нематеријални средства секогаш кога постои причина за верување дека сегашната вредност значително ја надминува надоместувачката вредност и таму каде што се очекува оштетување на вредноста. Износот на надоместувачката вредност примарно се добива по пат на пресметка на употребна вредност, при која се користи широк спектар на претпоставки и фактори кои влијаат на истите. Покрај другото, ги земаме во предвид идните приходи и расходи, технолошката застареност, дисконтинуитет во услугите и други промени на околности кои можат да доведат до оштетување. Доколку со методот на употребна вредност е утврдено оштетување, се утврдува и објективна вредност намалена за трошоците за продажба (ако можат да се утврдат), за да се пресмета точниот износ на оштетувањето. Земајќи во предвид дека ова се врши врз основа на проценки и мислења, вредноста на можните оштетувања може да биде значително различна од онаа којашто е добиена по пат на овие калкулации. Раководството има извршено тестирање на оштетување базирано на проекцијата за десет години на паричните текови и стапката на постојан раст од 1% (2023: 1%) за да се утврди остаточната вредност после десет години. Дисконтната стапка која се користеше беше 8,00% (2023: 8,38%). Тестот не резултираше со загуби од оштетување. Друштвото користи десет годишен период за моделот за оштетување во согласност со пристапот на Групацијата.

4.3. Можни исправки на побарувања од купувачи и останати побарувања

Ние пресметуваме исправка на вредност на спорни побарувања базирајќи се на проценетите загуби кои произлегуваат од неможноста на корисниците да ги извршат плаќањата. Исправката се признава не само на веќе настанатите загуби (настанати загуби), но исто така и загуби кои сеуште не настанале на датумот на известување, но кои се очекува дека ќе настанат во иднина (очекувани загуби). За најголемите купувачи, странските купувачи и за корисници кои се во постапки за стечај и ликвидација исправката е пресметана на индивидуална основа, додека за останатите купувачи е пресметана на портфолио основа, која се базира на доспеаноста на побарувањата и минатото искуство со отпишување на побарувањата, кредитната способност на корисниците и неодамнешните промени на условите на плаќање (види белешка 3.2.1 (б)). Овие фактори се разгледуваат годишно, и кога е потребно се вршат промени во пресметката. Дополнително, се разгледува природата на бизнис работењето (приватни, бизнис корисници, фиксна, мобилна телефонија итн.) и окружувањето во кое Друштвото работи. Во 2024 година Друштвото спроведе редовна детална анализа на портфолио на купувачи на коишто се применува групна проценка за оштетување, од којашто произлезе понатамошна промена на соодветните стапки на исправка поради различно однесување на купувачите при плаќање, што резултираше со нови стапки за исправка на побарувањата. Ако финансиската состојба на нашите корисници се влошува, тековните отписи на побарувањата можат да бидат и повисоки од очекуваните и можат да го надминат нивото на исправки коишто се признаени досега (види белешка 6.1.2).

4.4. Резервирања

Резервирањата главно се базираат на проценка особено во правни спорови. Друштвото ја проценува веројатноста од настанување на негативен исход како резултат на минат настан, и доколку веројатноста за одлив на економски користи е оценета како поголема од 50%, Друштвото врши резервирање за целиот износ на обврската (види белешка 3.8). Бидејќи проценката на веројатноста се врши врз основа на претпоставки, во некои случаи проценката може да не биде во согласност со евентуалниот исход на случајот. Со цел да се утврди веројатноста од негативен исход, Друштвото користи внатрешни и надворешни правни совети.

Белешки кон годишна сметка

4. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ И ПРЕТПОСТАВКИ (ПРОДОЛЖУВА)

4.5. Трошоци за стекнување на претплатници

Трошоците за стекнување на претплатници примарно вклучуваат загуби од продажба на опрема (приходите и трошоците се прикажани на бруто основа) и надоместоци платени на агенти за стекнување на нови претплатници или задржување на постојните. Агентите на Друштвото исто така дел од своите агенциски провизии користат за маркетинг активности за производите на Друштвото, додека определен дел од маркетинг трошоците на Друштвото можат исто така да се сметаат како дел од трошоците за стекнување на претплатници. Директните надоместоци наплатени од претплатниците за активирање или поврзување се маргинални во споредба со трошоците за стекнување. Овие приходи и трошоци се признаени кога претплатникот ќе биде приклучен на фиксната или мобилната мрежа на Друштвото. Ваквите трошоци или приходи не се капитализирани или одложени. Овие трошоци за стекнување (загуби) се признаваат веднаш како трошоци (Останати расходи од работењето) бидејќи не се точно деливи од другите маркетинг трошоци.

5. ПРОМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ И КОРЕКЦИИ НА ГРЕШКИ

Сметководствените политики се конзистентно употребени во периодите прикажани во оваа годишна сметка. Нема вклучено материјални промени во белешките.

6. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИОТ РИЗИК

6.1. Финансиски фактори на ризик

Друштвото не применува сметководство за заштита од ризик на своите финансиски инструменти, сите добивки и загуби се признаваат во Билансот на успех. Во основа Друштвото е изложено на кредитен ризик поврзан со неговите финансиски средства и ризици од движењето на курсевите, каматните стапки и пазарните цени, кои влијаат на објективната вредност и/или паричните текови што произлегуваат од финансиските средства и обврски. Управувањето со финансискиот ризик има за цел да ги ограничи овие пазарни, ликвидни и кредитни ризици преку континуирани оперативни и финансиски активности.

Деталните објаснувања на ризиците, управувањето со истите како и сензитивните анализи се дадени подолу. Сензитивните анализи вклучуваат потенцијални промени во добивката пред оданочување. Потенцијалните влијанија кои се обелоденети (намалени за данокот) се исто така применливи на капиталот и резервите на Друштвото.

6.1.1. Пазарен ризик

Пазарниот ризик се дефинира како „ризик дека објективната вредност или вредноста на идните парични текови на финансискиот инструмент ќе варираат како резултат на промени во пазарните цени” и вклучува каматен ризик, валутен ризик и други ценовни ризици.

Бидејќи голем дел од приходите и расходите на Друштвото се во денари, функционалната валута на Друштвото е денарот, и како резултат на тоа целта на Друштвото е да се сведе на минимум нивото на финансиски ризик во поглед на денарот.

За презентирање на пазарните ризици, периодичните влијанија се утврдуваат со поврзување на хипотетичните промени во варијаблите на ризикот врз состојбата на финансиските инструменти на датумот на билансот на состојба. Состојбите на датумот на известување вообичаено се репрезентативни за годината, како целина, затоа влијанијата се пресметуваат со користење на состојбите на крајот на годината претпоставувајќи дека состојбите биле конзистентни во текот на периодот на известување. Методите и претпоставките кои се користат во сензитивните анализи се ажурирани за да ја одразуваат тековната економска ситуација.

а) Валутен ризик

Функционална валута на Друштвото е македонскиот денар.

Изложеноста на валутен ризик на Друштвото е поврзана со поседување на депозити во банки кои се деноминирани во странска валута и од оперативни активности на приходи од и плаќања кон меѓународни телекомуникациски оператори како и издатоците за материјални и нематеријални средства коишто произлегуваат од обврски кон добавувачи од странски земји.

Белешки кон годишна сметка

6. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИОТ РИЗИК (ПРОДОЛЖУВА)

6.1.1. Пазарен ризик (продолжува)

Девизната валута од која произлегува овој ризик првенствено е ЕУР. Друштвото користи парични депозити во странски валути претежно во ЕУР и парични депозити во МКД со девизна клаузула со цел заштита од странски валутен ризик во согласност со расположливите понуди на банките. Друштвото управува со изложеноста на ризик од курсни стапки од нето обврски преку одржување на повисок износ на депозити во ЕУР.

Сензитивната информација за валутниот ризик која се бара според МСФИ 7 е ограничена на ризиците коишто произлегуваат од финансиски инструменти деноминирани во валути кои се различни од функционалната валута во која се мерат.

На 31 декември 2024 година, доколку МКД би бил 1% послаб или посилен во споредба со ЕУР, на нето основа добивката би била пониска или повисока за МКД 14.529.329, соодветно. На 31 декември 2023 година, доколку МКД би бил 1% послаб или посилен во споредба со ЕУР, на нето основа добивката би била пониска или повисока за МКД 13.426.388, соодветно. На 31 декември 2024 година, доколку МКД би бил 10% послаб или посилен во споредба со УСД, на нето основа добивката би била пониска или повисока за МКД 21.744.970, соодветно. На 31 декември 2023 година, доколку МКД би бил 10% послаб или посилен во споредба со УСД, на нето основа добивката би била пониска или повисока за МКД 13.201.403, соодветно.

б) Каматен ризик

Каматниот ризик е ризик дека објективната вредност или идните парични текови на финансискиот инструмент ќе се променат како резултат на промени во каматните стапки на пазарот.

Промената во каматните стапки и каматните маргини можат да влијаат врз финансиските трошоци и повратот на финансиските инвестиции.

Друштвото го минимизира каматниот ризик преку дефинирање на фиксни каматни стапки во периодот на валидност на определени финансиски инвестиции. Од друга страна, орочените депозити можат да бидат предвреме повлечени бидејќи договорите содржат одредба дека банката ќе пресмета и исплати камата по каматна стапка која е важечка на најблискиот период на доспевање на депозитот и во согласност со каматната стапка наведена во понудата.

Доколку значајно се зголемат пазарните каматни стапки, депозитот може да биде повлечен и заменет со нов депозит со поповолни каматни стапки за Друштвото со најниски можни трошоци.

Инвестициите се ограничени на форми на финансиски инвестиции со релативно низок ризик во очекување на објективен принос во однос на претпоставениот ризик.

Друштвото нема варијабилни каматносни обврски, но има ризик од каматните стапки во поглед на паричните депозити во банки и заемите кон вработените. Друштвото нема политика за заштита од каматниот ризик. Промените кај пазарните каматни стапки влијае врз каматата добиена од паричните средства и еквиваленти на паричните средства и депозитите во банки.

Вкупните каматносни средства се прикажани во табелата подолу:

Во денари	31.12.2024	31.12.2023
Парични средства и еквиваленти на паричните средства	1.327.980.743	1.043.904.712
Нето износ	<u>1.327.980.743</u>	<u>1.043.904.712</u>

Каматносни средства се паричните средства во банки кои имаат варијабилни каматни стапки и неделните депозити кои имаат фиксни каматни стапки.

Белешки кон годишна сметка

6. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИОТ РИЗИК (ПРОДОЛЖУВА)

6.1.1. Пазарен ризик (продолжува)

Анализа на чувствителност

Разумно можното зголемување/намалување од 1 процентен поен во каматните стапки во текот на периодот на известување (претпоставувајќи ја состојбата на крајот од годината во текот на целиот период на известување) би го зголемила (намалила) акционерскиот капитал и добивката или загубата пред оданочување за износите прикажани подолу. Во оваа анализа се претпоставува дека сите други варијабили, особно девизните курсеви, остануваат непроменети. Имајќи го предвид фактот дека влијанието врз добивката или загубата би било исто како и влијанието врз акционерскиот капитал, се обелоденува само првата ставка.

Во денари	Добивка или загуба	
31.12.2024	Повисока	Пониска
Каматна стапка (1% промена)		
Парични средства и еквиваленти на паричните средства	13.279.807	(13.279.807)
Нето ефект	13.279.807	(13.279.807)

Во денари	Добивка или загуба	
31.12.2023	Повисока	Пониска
Каматна стапка (1% промена)		
Парични средства и еквиваленти на паричните средства	10.439.047	(10.439.047)
Нето ефект	10.439.047	(10.439.047)

в) Друг ценовен ризик

Инвестициите на Друштвото се во акции на други ентитети што јавно тргуваат на македонската берза, како на официјалниот така и на редовниот пазар. Раководството постојано го следи портфолиото на инвестициите во акционерски капитал врз основа на фундаментални и технички анализи на акциите. Сите одлуки за купување и продавање ги одобруваат соодветните тела на Друштвото. Во согласност со стратегијата на Друштвото, инвестициите во рамките на портфолиото се чуваат до моментот кога ќе се создадат поволни услови на пазарот за продажба на истите.

Како дел од презентирањето на пазарните ризици, МСФИ 7 исто така бара обелоденувања за тоа како хипотетичките промени во варијаблите на ризикот влијаат на цената на финансиските инструменти. На 31 декември 2024 година и 31 декември 2023 година Друштвото има инвестиции кои би можеле да бидат засегнати од варијаблите на ризикот како што се берзанските цени.

Друштвото има МКД 515.807.901 инвестиции во акции на други ентитети кои што јавно се тргуваат на Македонската берза на 31 декември 2024 (2023: МКД 274.499.928).

Белешки кон годишна сметка

6. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИОТ РИЗИК (ПРОДОЛЖУВА)

6.1.1. Пазарен ризик (продолжува)

Анализа на чувствителност

Можното зголемување/намалување од 20 процентни поени во цената на инвестициите во акционерски капитал во текот на периодот на известување (претпоставувајќи ја состојбата на крајот од годината во текот на целиот период на известување) би го зголемила (намалила) акционерскиот капитал и добивката или загубата пред оданочување за износите прикажани подолу. Во оваа анализа се претпоставува дека сите други варијабили остануваат непроменети. Имајќи го предвид фактот дека влијанието врз добивката или загубата би било исто како и влијанието врз акционерскиот капитал, се обелоденува само првата ставка.

Во денари 31.12.2024 Пазарна цена (20% промена)	Добивка или загуба	
	Повисока	Пониска
Инвестициите во акции	103.161.580	(103.161.580)
Нето ефект	103.161.580	(103.161.580)

Во денари 31.12.2023 Пазарна цена (20% промена)	Добивка или загуба	
	Повисока	Пониска
Инвестиции во акции	54.899.986	(54.899.986)
Нето ефект	54.899.986	(54.899.986)

6.1.2. Кредитен ризик

Кредитен ризик се дефинира како ризик дека една страна на финансиски инструмент ќе предизвика финансиска загуба за другата страна со тоа што нема да исполни одредена обврска.

Друштвото е изложено на кредитен ризик од своите оперативни активности и од одредени финансиски активности.

Ограничувањата на соработниците се одредуваат врз основа на доставените банкарски гаранции во согласност со пазарните услови на оние банки кои сакаат да издадат банкарска гаранција. Вкупниот износ на банкарските гаранции кои ќе бидат обезбедени треба да го покрие износот на проектираните слободни парични средства на Друштвото.

Во однос на финансиските активности трансакциите примарно се склучуваат со соработници (банки) кои имаат кредитен рејтинг од најмалку BBB+ (или еквивалентен кредитен рејтинг) или каде што соработникот има доставено банкарска гаранција каде што банката гарант треба да биде со кредитен рејтинг од BBB+ (или еквивалентен кредитен рејтинг).

Одлуките за депонирање се прават врз основа на следните приоритети:

- Да се депонира во банки (банки со кои Дојче Телеком АД најчесто соработува, доколку е возможно) со обезбедена банкарска гаранција од банките со најдобар рејтинг и најдобар квалитет на банкарска гаранција.
- Да се депонира во банки со обезбедена банкарска гаранција од банки со понизок рејтинг и послаб квалитет на банкарската гаранција.
- По усогласување и договор со матичното друштво овие правила може да бидат променети за да се обезбеди целосна покриеност на кредитниот ризик. Доколку вкупниот износ на депозити не може да се пласира во банки покриени со банкарска гаранција со најмалку BBB+ рејтинг (или еквивалентен кредитен рејтинг), тогаш депозитите ќе се пласираат во локални банки без банкарска гаранција.

Белешки кон годишна сметка

6. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИОТ РИЗИК (ПРОДОЛЖУВА)

6.1.2. Кредитен ризик (продолжува)

На 31 декември 2024 година и 31 декември 2023 година паричните средства не се обезбедени со банкарска гаранција од банките. Сите парични средства се чуваат во пет големи домашни банки во Република Северна Македонија согласно рејтинг на CAEL матедологија, поради диверзификација на кредитниот ризик и после усогласување и договор со непосредното и основното матично друштво.

Процесот на управување со кредитни ризици од оперативни активности вклучува превентивни мерки како што се проверка на кредибилитет и превентивни забрани, корективни мерки во текот на законските односи како на пример активности за опоменување и исклучување, соработка со агенции за наплата и наплата по законски односи како што се процеси на тужење, судски постапки, вклучување на извршната единица и факторинг. Задоцнетите плаќања се следат преку постапка за проследување на долг врз основа на видот на корисникот, кредитната класа и износот на долгот.

Кредитниот ризик се контролира преку проверка на кредибилитет - што утврдува дека корисникот нема долг и кредитната вредност на корисникот и преку превентивни забрани - што го утврдува кредитниот лимит врз основа на претходните приходи од сообраќај генерирани од корисникот.

Друштвото нема значајна концентрација на кредитен ризик кон поединечна странка или кон група на странки кои имаат слични карактеристики.

Процедурите на Друштвото обезбедуваат на перманентна основа дека продажбата се извршува на корисници со соодветна кредитна историја и дека не се надминува лимитот за изложување на кредитен ризик.

Максималната изложеност на кредитен ризик е презентирана преку сегашната вредност на финансиските средства во Билансот на состојба. Последователно на тоа, Друштвото смета дека неговата максимална изложеност на кредитен ризик е претставена со износот на побарувањата намалени за признаената исправка на вредност и износот на депозитите во банки на денот на билансот на состојба.

Друштвото нема значајна концентрација на кредитен ризик поврзан со побарувањата од купувачи поради големиот број на корисници кои ја сочинуваат корисничката база на Друштвото. Корисник кој има највисоко салдо на побарувања на 31 декември 2024 година, е во износ од МКД 101.688.552, коешто претставува 1,85% од вкупните бруто побарувања на Друштвото (2023: 224.877.764, коешто претставува 4,12% од вкупните бруто побарувања). Концентрацијата на кредитниот ризик спрема овој корисник е значајно под 20% од бруто побарувањата на Друштвото и во било кое време во текот на годината Друштвото нема значајна изложеност спрема било кој друг корисник.

Годишната стапка на трошоци за исправка за 2024 година е 1,10% (2023: 1,12%) од приходот. За дополнителни информации види белешка 4.3.

6.1.3. Ризик за ликвидност

Ризикот за ликвидност е ризик дека ентитетот може да наиде на тешкотии за подмирување на обврските поврзани со финансиските обврски.

Ризик за ликвидност се дефинира како ризик дека Друштвото нема да биде во можност навремено да ги подмири или исполни своите обврски.

Инвестициското портфолио треба да остане доволно ликвидно со цел да се задоволат сите оперативни барања кои можат разумно да се предвидат. Ова е постигнато со структурирање на портфолиото така да финансиските инструменти доспеваат истовремено со потребата од парични средства за задоволување на предвидените потреби.

Политика на Друштвото е да одржува вишок на парични средства и еквиваленти на паричните средства за подмирување на обврските во догледна иднина. Секој вишок на парични средства е депониран во комерцијалните банки.

Процесот за управување со ликвидноста на Друштвото вклучува предвидување на паричните текови од главните валути и разгледување на нивото на потребните ликвидни средства земајќи ги предвид податоците од бизнис планот, наплатите и одливот. Месечните, полугодишните и годишните парични проекции се изготвуваат и ажурираат на дневна основа.

Белешки кон годишна сметка

6. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИОТ РИЗИК (ПРОДОЛЖУВА)

6.2. Управување со капитал

Целите на Друштвото при управување со капиталот е да се заштити способноста на Друштвото да работи на континуирана основа со цел да обезбеди поврат за акционерите и бенефиции за другите заинтересирани страни и да одржува оптимална структура на капитал со цел намалување на трошокот за капитал. Вкупниот капитал со кој што управува Друштвото на 31 декември 2024 година е МКД 15.638.550.598, во согласност со усвоените меѓународни стандарди за финансиско известување објавени во "Службен весник на Република Северна Македонија" (2023: МКД 15.468.197.302). Од овој износ МКД 9.583.887.733 (2023: МКД 9.583.887.733) претставуваат акционерски капитал, додека МКД 958.388.774 (2023: МКД 958.388.774) претставуваат законски резерви, кои не се распределуваат (види белешка 3.11). Друштвото исто така има купено сопствени акции (види белешки 3.10 и 11.1). Трансакцијата е во согласност со локалните законски барања, како резултат на стекнувањето на сопствените акции, да не се намали имотот на Друштвото под износот на основната главнина и резервите коишто, според закон или според статутот на Друштвото, не смеат да се користат за исплата на акционерите.

Согласно локалните законски барања дивиденда може да биде исплатена на акционерите во износ којшто нема да ја надминува вкупно остварената добивка искажана во финансиските извештаи на Друштвото подготвени во согласност со усвоените меѓународни стандарди за финансиско известување објавени во "Службен весник на Република Северна Македонија", зголемена за пренесената нераспределена добивка од претходните години или со резервите коишто можат да се распределуваат, односно резерви кои ги надминуваат законските резерви и останатите резерви определени со статутот на Друштвото. Друштвото е во согласност со сите законски барања кои се однесуваат на капиталот.

6.3. Проценка на објективна вредност

Паричните средства и еквивалентите на парични средства, побарувањата од купувачи и останатите тековни финансиски средства главно се краткорочни. Поради ова нивната сегашна вредност на денот на годишна сметка е приближна на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на нетековниот дел од побарувањата од купувачи и заемите на вработени, се определува користејќи техника на дисконтиран паричен тек.

Објективната вредност на јавно тргуваните финансиски средства прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата се базира на објавената пазарна вредност на денот на билансот на состојба.

Финансиските обврски вклучени во Обврски кон добавувачи, главно се краткорочни. Поради ова, нивната сегашна вредност на денот на билансот на состојба е приближна на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на долгорочните финансиски обврски се определува користејќи техника на дисконтиран паричен тек.

Белешки кон годишна сметка

7. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Во денари	Софтвер и лиценци	Концесии	ТВ права и останато	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност					
На 1 јануари 2023	5.679.180.677	2.213.316.506	1.928.247.448	170.778.186	9.991.522.817
Зголемувања	324.262.427	-	451.565.017	107.205.765	883.033.209
Активирање /трансфери на средства помеѓу група на средства (види белешка 8)	416.540.962	-	-	(143.362.240)	273.178.722
Намалување	(609.999.478)	-	(139.657.606)	-	(749.657.084)
На 31 декември 2023	5.809.984.588	2.213.316.506	2.240.154.859	134.621.711	10.398.077.664
Амортизација					
На 1 јануари 2023	4.597.335.930	1.185.712.146	607.136.924	-	6.390.185.000
Амортизација за годината	569.675.130	98.121.055	569.378.341	-	1.237.174.526
Намалување	(609.999.478)	-	(139.657.606)	-	(749.657.084)
Трансфери на средства помеѓу група на средства (види белешка 8)	712.570	-	-	-	712.570
На 31 декември 2023	4.557.724.152	1.283.833.201	1.036.857.659	-	6.878.415.012
Сегашна вредност					
На 1 јануари 2023	1.081.844.747	1.027.604.360	1.321.110.524	170.778.186	3.601.337.817
На 31 декември 2023	1.252.260.436	929.483.305	1.203.297.200	134.621.711	3.519.662.652
Во 2023 година беше направено ревидирање на договорите за права за емитување на телевизиски содржини и беа идентификувани десет договори (вклучително и продолжување на соработката) кои се квалификуваа за капитализација. Соодветно на тоа, овие права беа признати во 2023 година во нематеријални средства, категоријата ТВ права и останато, по нето сегашната вредност на идните плаќања во износ од МКД 451.565.017 и ќе се амортизираат во текот на времетраењето на договорите (види белешка 12).					
Во денари	Софтвер и лиценци	Концесии	ТВ права и останато	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност					
На 1 јануари 2024	5.809.984.588	2.213.316.506	2.240.154.859	134.621.711	10.398.077.664
Зголемувања	359.671.217	-	438.297.822	110.141.120	908.110.159
Активирање /трансфери на средства помеѓу група на средства (види белешка 8)	154.688.176	-	-	(134.620.673)	20.067.503
Намалување	(19.205.520)	-	(1.152.158.726)	-	(1.171.364.246)
На 31 декември 2024	6.305.138.461	2.213.316.506	1.526.293.955	110.142.158	10.154.891.080
Амортизација					
На 1 јануари 2024	4.557.724.152	1.283.833.201	1.036.857.659	-	6.878.415.012
Амортизација за годината	504.255.116	98.121.055	544.703.427	-	1.147.079.598
Намалување	(19.205.520)	-	(1.152.158.726)	-	(1.171.364.246)
На 31 декември 2024	5.042.773.748	1.381.954.256	429.402.360	-	6.854.130.364
Сегашна вредност					
На 1 јануари 2024	1.252.260.436	929.483.305	1.203.297.200	134.621.711	3.519.662.652
На 31 декември 2024	1.262.364.713	831.362.250	1.096.891.595	110.142.158	3.300.760.716

Белешки кон годишна сметка

7. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (ПРОДОЛЖУВА)

Во 2024 година осум договори (вклучително и продолжување на соработката) за права за емитување на телевизиски содржини беа идентификувани и се квалификуваа за капитализација. Соодветно на тоа, овие права беа признати во 2024 година во нематеријални средства, категоријата ТВ права и останато, по нето сегашната вредност на идните плаќања во износ од МКД 438.297.822 и ќе се амортизираат во текот на времетраењето на договорите (види белешка 12).

Прегледите на корисниот век на нематеријалните средства во текот на 2024 година влијаеше на голем број средства, главно лиценци и софтвер. Промената на корисниот век на засегнатите средства беше направена поради технолошките промени и деловните планови на Друштвото. Ревизијата резултираше со следната промена на првичниот тренд на амортизација во тековната и во годините што следат:

Во денари	2024	2025	2026	2027	После 2027
(Намалување)/зголемување на амортизацијата	(70.110.530)	(52.045.521)	30.699.785	88.746.854	2.709.412
	(70.110.530)	(52.045.521)	30.699.785	88.746.854	2.709.412

8. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Во денари	Земјиште	Згради	Телеком. опрема	Останато	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност						
На 1 јануари 2023	27.922.660	6.230.398.070	28.249.780.415	2.538.061.048	1.470.491.708	38.516.653.901
Зголемувања	-	33.401	967.140.283	116.357.761	528.158.119	1.611.689.564
Активирање/трансфери на средства помеѓу група на средства (види белешка 7)	-	13.018.983	636.770.473	83.411.502	(1.006.379.681)	(273.178.723)
Намалувања	-	-	(682.326.274)	(154.019.360)	(6.155.496)	(842.501.130)
Пренос на средства за продажба	-	-	(3.500.801.481)	(3.930.262)	-	(3.504.731.743)
На 31 декември 2023	27.922.660	6.243.450.454	25.670.563.416	2.579.880.689	986.114.650	35.507.931.869
Амортизација						
На 1 јануари 2023	-	3.489.467.613	22.308.560.510	2.185.894.729	-	27.983.922.852
Амортизација за годината	-	146.226.153	934.144.951	115.774.441	-	1.196.145.545
Намалувања	-	-	(682.326.275)	(145.856.037)	-	(828.182.312)
Пренос помеѓу групи на средства	-	149.838	(19.557.514)	18.695.106	-	(712.570)
Пренос на средства за продажба	-	-	(3.480.656.690)	(3.930.262)	-	(3.484.586.952)
На 31 декември 2023	-	3.635.843.604	19.060.164.982	2.170.577.977	-	24.866.586.563
Сегашна вредност						
На 1 јануари 2023	27.922.660	2.740.930.457	5.941.219.905	352.166.319	1.470.491.708	10.532.731.049
На 31 декември 2023	27.922.660	2.607.606.850	6.610.398.434	409.302.712	986.114.650	10.641.345.306

Белешки кон годишна сметка

8. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (ПРОДОЛЖУВА)

Во денари	Земјиште	Згради	Телеком. опрема	Останато	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност						
На 1 јануари 2024	27.922.660	6.243.450.454	25.670.563.416	2.579.880.689	986.114.650	35.507.931.869
Зголемувања	-	6.002.474	898.128.745	54.488.295	287.971.484	1.246.590.998
Активирање/трансфери на средства помеѓу група на средства (види белешка 7)	-	8.605.874	(592.824.614)	906.645.201	(342.493.966)	(20.067.505)
Намалувања	-	(12.628.257)	(365.416.741)	(123.671.709)	(1.486.727)	(503.203.434)
На 31 декември 2024	27.922.660	6.245.430.545	25.610.450.806	3.417.342.476	930.105.441	36.231.251.928
Амортизација						
На 1 јануари 2024	-	3.635.843.604	19.060.164.982	2.170.577.977	-	24.866.586.563
Амортизација за годината	-	141.861.123	958.828.936	108.382.792	-	1.209.072.851
Намалувања	-	(9.895.131)	(364.894.108)	(122.255.442)	-	(497.044.681)
Пренос помеѓу групи на средства	-	383.180	(828.426.455)	828.043.275	-	-
На 31 декември 2024	-	3.768.192.776	18.825.673.355	2.984.748.602	-	25.578.614.733
Сегашна вредност						
На 1 јануари 2024	27.922.660	2.607.606.850	6.610.398.434	409.302.712	986.114.650	10.641.345.306
На 31 декември 2024	27.922.660	2.477.237.769	6.784.777.451	432.593.874	930.105.441	10.652.637.195

Во 2024 година, Друштвото има капитализирани трошоци поврзани со добивање целосна документација за базните станици во износ од МКД 1.361.000 (2023: МКД 1.800.000). Дополнително, во 2024 година, Друштвото има капитализирани трошоци поврзани со добивање на комплетна документација за фиксна инфраструктура во согласност со важечките закони во Република Северна Македонија во износ од МКД 32.066 (2023: МКД 281.875) (види белешка 3.5).

Редовните прегледи на корисниот век и остаточната вредност на недвижностите, постројките и опремата, направена во текот на 2024 година, влијаеше врз корисниот век на неколку типови на средства, главно техничка опрема, телефонски мрежи и платформи. Промената на корисниот век на засегнатите средства беше направена поради технолошките промени и деловните планови на Друштвото (види белешка 4.1). Прегледите резултираа со следна промена на првичниот тренд на амортизација во тековната и во годините што следат:

Во денари	2024	2025	2026	2027	После 2027
(Намалување)/зголемување на амортизацијата	(29.943.335)	(42.647.314)	13.909.363	44.484.683	14.196.603
	(29.943.335)	(42.647.314)	13.909.363	44.484.683	14.196.603

Белешки кон годишна сметка

9. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ

Во денари	31.12.2024	31.12.2023
Побарувања од купувачи во земјата	5.131.837.561	5.162.102.953
Побарувања од купувачи од странство	100.968.113	76.994.987
Вредносно усогласување на побарувањата	(2.047.931.666)	(1.982.976.003)
	<u>3.184.874.008</u>	<u>3.256.121.937</u>

10. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

Во денари	31.12.2024	31.12.2023
Парични средства на денарски сметки	1.177.104.832	737.924.030
Девизна сметка	150.875.911	305.980.682
Парични средства во денарска благајна	16.566.465	35.586.996
	<u>1.344.547.208</u>	<u>1.079.491.708</u>

11. ОСНОВНА ГЛАВНИНА

Во денари		Видови на акции		Сопственост		1 јануари 2024	%	Зголемување	Намалување	31 декември 2024	%
Обични акции	Физички лица			179.461.200	1,87	21.932.600		-		201.393.800	2,10
	Правни лица			5.109.541.600	53,32			(21.932.600)		5.087.609.000	53,09
	Сопствени акции			958.387.800	10,00			-	-	958.387.800	10,00
	Влада на РМ			3.336.487.400	34,81			-	-	3.336.487.400	34,81
	Влада на РМ			9.733	0,00			-	-	9.733	0,00
Приоритетни акции			Вкупно			9.583.887.733	100,00	21.932.600	(21.932.600)	9.583.887.733	100,00
Во денари											
		Сопственост		1 јануари 2023	%	Зголемување	Намалување	31 декември 2023	%		
Обични акции	Физички лица			176.473.400	1,84	2.987.800		-		179.461.200	1,87
	Правни лица			5.112.529.400	53,35			(2.987.800)		5.109.541.600	53,32
	Сопствени акции			958.387.800	10,00			-	-	958.387.800	10,00
	Влада на РМ			3.336.487.400	34,81			-	-	3.336.487.400	34,81
	Влада на РМ			9.733	0,00			-	-	9.733	0,00
Приоритетни акции			Вкупно			9.583.887.733	100,00	2.987.800	(2.987.800)	9.583.887.733	100,00

Златната акција со номинална вредност од МКД 9.733 е во сопственост на Владата на Република Северна Македонија. Согласно член 16 од Статутот на Друштвото сопственикот на златна акција има дополнителни права со кои се немаат стекнато сопствениците на обични акции. Имено, ниту едно решение или одлука на Собранието на акционерите поврзана со: создавање, распределба или издавање на акционерски капитал; здружување, спојување, одделување, консолидирање, трансформирање, реконструкција, престанок или ликвидација на Друштвото; менување на основните деловни активности на Друштвото; отуѓување или напуштање на основните деловни активности или на значајните средства на Друштвото; дополнување на Статутот на Друштвото на таков начин што се менуваат или поништуваат правата коишто произлегуваат од златната акција; или промена на називот на Друштвото; нема да биде полноважна доколку имателот на златната акција гласа против соодветното решение. Правата кои ги има имателот на златната акција се детално наведени во Статутот на Друштвото.

Белешки кон годишна сметка

11. ОСНОВНА ГЛАВНИНА (ПРОДОЛЖУВА)

11.1. Сопствени акции

Друштвото купи 9.583.878 од сопствените акции, што претставува 10% од неговите акции, преку Македонската берза на хартии од вредност во јуни 2006 година. Вкупната сума платена за откуп на овие акциите, без данок, изнесува МКД 3.843.504.722. Акциите се прикажани како откупени сопствени акции.

Износот на сопствени акции од МКД 3.738.357.350 го намалува акционерскиот капитал на Друштвото. Друштвото има право дополнително повторно да ги издаде овие акции. Сите акции издадени од Друштвото се целосно платени.

12. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ

Во денари	31.12.2024	31.12.2023
Добавувачи во земјата	1.007.273.442	1.523.294.186
Добавувачи во странство	582.231.364	447.991.501
	<u>1.589.504.806</u>	<u>1.971.285.687</u>

Износот од МКД 341.111.984 (2023: МКД 521.623.391) претставува сегашна вредност на краткорочни обврски поврзани со капитализацијата на одредени договори за права за емитување на телевизиски содржини во 2022, 2023 и 2024 година (види белешка 7). Долгорочниот дел на обврските од овие трансакции се презентирани во долгорочни обврски кон добавувачи во Билансот на состојба во износ од МКД 470.623.943 (2023: МКД 329.992.161). Овие обврски првично се признаваат по нето сегашната вредност на идните плаќања и последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна камата. Амортизирањето на дисконтот се признава како расходи за камати во Билансот на успех. Сегашната вредност на овие обврски е приближна на нивната објективна вредност бидејќи поврзаните парични текови се дисконтираат со каматна стапка од 3,25% годишно, којашто е видлива на пазарот за слични долгорочни финансиски обврски.

13. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

Во денари	2024	2023
Приходи од продажба во земјата	11.666.204.794	11.331.009.725
Приходи од продажба во странство	437.414.525	499.777.366
	<u>12.103.619.319</u>	<u>11.830.787.091</u>

14. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

Во денари	2024	2024
Пенали за раскинати договори	57.402.464	62.799.660
Приходи од надомест на штета од осигурување	6.317.454	-
Нето добивки од продажба на основни средства	5.531.001	2.721.898
Отпис на обврски	-	299.511
Останати приходи	13.717.038	73.326.085
	<u>82.967.957</u>	<u>139.147.154</u>

Во категоријата Останато, износот во главно се однесува на продажба на отпад, главно опрема, кабли и префактурирање на различни оперативни расходи.

Белешки кон годишна сметка

15. УСЛУГИ СО КАРАКТЕР НА МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ И ОСТАНАТИ ТРОШОЦИ И РАСХОДИ

Во денари	2024	2023
Плаќања кон оператори	1.114.093.293	1.123.234.006
Услуги	574.711.902	547.353.829
Одржување	340.106.116	436.426.783
Такси, давачки и локални даноци	302.480.376	302.990.232
Подизведувачи	256.831.254	274.296.252
Маркетинг и донации	214.849.172	174.596.949
Закупнини	180.221.075	173.716.063
Исправка на вредноста побарувањата	133.215.941	133.023.614
Трошоци за тантиеми	74.900.080	77.974.740
Консултантски услуги	11.931.239	13.775.136
Осигурување	10.897.490	9.845.447
Исправка на вредноста (ослободување) на залихите до нето продажна вредност	1.907.224	(1.012.528)
Намалување на вредноста на залихите	5.593.890	3.806.817
Правни услуги	166.702	214.900
Останато	22.380.000	10.776.998
	<u>3.244.285.754</u>	<u>3.281.019.238</u>

16. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СТРАНИ

Сите трансакции со поврзаните страни произлегуваат од тековното работење и нивната вредност материјално не се разликува од условите кои би преовладувале во пазарни услови.

Владата на Република Северна Македонија има 34,81% сопственост во Друштвото (види белешка 1.1). Исклучокот за обелоденување кај компании раководени од државата е применет во согласност со МСС 24.25, бидејќи Владата на Република Северна Македонија има значајно влијание на Друштвото. Освен плаќањето на даноци, надоместоци кон регулаторни тела во согласност со локалното законодавство и дивиденда, во 2024 и 2023 година Друштвото немаше трансакции со Владата на Република Северна Македонија или со кое било друштво што е контролирано или е под значително влијание на Владата на Република Северна Македонија, надвор од редовните деловни активности на Друштвото.

Трансакциите со поврзани страни главно се состојат од обезбедување и добивање на телекомуникациски услуги, услуги за поддршка и одржување и вкрстени трошоци. Износите на побарувањата и обврските се прикажани во соодветните белешки.

Белешки кон годишна сметка

16. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СТРАНИ (ПРОДОЛЖУВА)

Приходите и трошоците со поврзаните страни на Друштвото се следните:

Во денари	2024		2023	
	Приходи	Трошоци	Приходи	Трошоци
Доминантен сопственик Magyar Telekom Plc.	524.177	13.728.414	426.493	11.479.641
Подружници на доминантниот сопственик	7.952.907	4.032.935	9.134.661	2.451.529
Основно матично друштво Deutsche Telekom AG	527.109.996	482.041.530	557.325.806	440.213.036
Подружници на основното матично друштво	8.714.503	57.540.403	28.311.603	29.066.466

Побарувањата и обврските со поврзаните страни на Друштвото се следните:

Во денари	31.12.2024		31.12.2023	
	Побарувања	Обврски	Побарувања	Обврски
Доминантен сопственик Magyar Telekom Plc.	6.407.257	5.615.712	6.054.755	4.006.126
Подружници на доминантниот сопственик	3.770.750	1.922.338	5.326.973	1.427.942
Основно матично друштво Deutsche Telekom AG	120.006.275	310.561.061	116.707.302	275.205.123
Подружници на основното матично друштво	46.026.938	145.899.536	37.949.536	100.851.382

17. ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА

а) Обична и разводната заработка по акција

	2024	2023
Добивката за цели на пресметка на заработувачка по акција претставува нето добивката која припаѓа на сопствениците на Друштвото (во денари)	2.382.421.058	2.212.067.762
Обична и разводната заработка по акција (во денари, пресметана како нето добивка поделена со бројот на акциите)	<u>27,62</u>	<u>25,65</u>

б) Пондериран просек на број на преостанати обични акции како делител

	2024	2023
Пондериран просек на број на преостанати обични акции како делител за пресметка на обична и разводната заработка по акција	<u>86.254.903</u>	<u>86.254.903</u>

Друштвото има издадено обични акции и една златна акција, која има исти права во однос на исплатата на дивиденда и затоа основната и разводнетата добивка по акција се еднакви. Детали за останатите права на златната акција се наведени во белешка 11.

Белешки кон годишна сметка

18. ПОСЛЕДОВАТЕЛНИ НАСТАНИ

Нема настани после 31 декември 2024 кои ќе влијаат на билансот на успех или на билансот на состојба за 2024 година.

Стратегијата за еколошко, социјално и корпоративно управување (ESG) е вградена во стратегијата на Друштвото и таа е пресликана во разновидни активности коишто поддржуваат два главни стратешки столба – „Добра Магента“ и „Зелена Магента“. Освен тоа, како дел од Групацијата ДТ, целите за ESG беа утврдени и на ниво на Друштвото, што дополнително ја потврдува посветеноста кон ESG агендата.

Никола Љубев
Главен извршен
директор

Славко Пројкоски
Главен директор за
финансии

Горан Тиловски
Лидер на контрола, сметководство и
даноци
Овластен сметководител Рег. Бр.
0105436